

GRIS

Prenumerera
på **GRIS** och **@-GRIS!**
GRIS 12 nr/år, @-GRIS 52 nr/år
190 kr inkl moms

Oberoende tidning för hela grislegringen

Om svensk, nordisk och internationell grisproduktion

**Hygiensäkra
råvarulager
för foder**

**Avel på låg
tillväxt
och vikt**

**Halm-
hus för
männis-
kor**

**Litar på svenskt
men köper import**

**Står tiden stilla
i stallbyggeriet?**

**Spångboda satsar
stort på smågrisar**

**Danish Crowns
strategi sätts i fråga**

**Erland och Ann
bäst i PigWin sugg**

**SLP bygger ut
för att slakta mer**

**Även stora danska
uppfödare skakade**

GRISTORW

en förbättring, kompletterande och ersätter

GRISTORW 50L

GRISTORW 50L

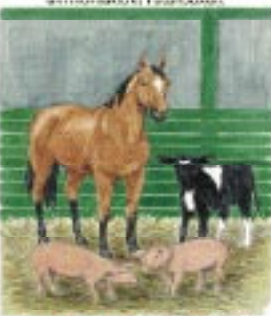
- ✓ Ger runda smågrisar.
- ✓ Innehåller järn, koppar, mangan och zink.
- ✓ Är mycket konsumtionskraftig.
- ✓ Finns hos välsorterade foderhandlare.

SÖDRA ÄRNULT'S TORV
285 01 MÅRBY
0433-101 10

BOXNYTTA

Termineral som minskar fukt och
ger en sundare stallmiljö

SÖDRA ÄRNULT'S TORV
285 01 MÅRBY
0433-101 10

- Förbättrar boxhygien.
- Minskar fukt och lukt i grisboxen och ger därmed en sund och trygg stall- och arbetsmiljö.
- Har visat sig minska förekomsten av 3-veckors- och användningsdiarré.
- Är ett unikt smakrikt absorberande termineral som fördäls genom värme och utan kemiska tillsatser.
- Är av 100% naturligt ursprung. Ofarligt att förtära för gris.
- Är mycket konsumtionskraftigt och finns i 20 kg säck hos välsorterade foderhandlare.
- Används även till övriga djurslag.

Goda möjligheter till ökade intäkter

Nu kommer vi med ett nytt leveranskontrakt för slaktsvin och sugor, för år 2004-2006. Det är ett fördelaktigt kontrakt som ger dig goda möjligheter till ökade intäkter.

Det stimulerar till långsiktigt goda affärsrelationer och integrering. Kontraktstiden tecknas valfritt mellan 1-3 år.

Möjlighet till bonus

Du som tecknar ett nytt kontrakt på 2 eller 3 år erhåller bonus om 20 eller 40%, på upparbetad kontraktspremie för de leveranser som gjorts under nuvarande kontraktsperiod.

Det är *enkelt, lönsamt* och *inspirerande* att leverera till Swedish Meats!

Lena Halkvist
Tel 063-600 84
070-211 40 39

Ingrid Danielsson
Tel 0498-28 25 27
070-517 59 42

Sören Eriksson
Tel 0511-253 30
0730-683 558

Eva Secher
Tel 013-23 46 30
070-223 14 17

Stefan Svennefelt
Tel 046-72 13 50
070-642 49 04

Erling Johansson
Tel 0431-41 48 48
070-861 07 79

Per-Olof Olsson
Tel 046-72 13 87
070-630 34 33

Rolf Svensson
Tel 046-72 13 89
070-628 94 42

Köttkrig om salmonellan mellan Sverige och Danmark

Det är det danska slakteriet TiCan som levererat det parti karré som Livsmedelsverket i Sverige anser innehålla salmonella Typhimurium. Det säger man nu själva hos TiCan och går till skarpt angrepp mot Livsmedelsverket och mot svensk livsmedelspolitik, som man anser används som handelshinder. Slakteriet har vid kontroll inte kunnat finna salmonella i det aktuella partiet.

Salmonellan har påträffats i kebab på många platser i Sverige och orsakat minst 140 sjukdomsfall.

Dessutom, säger man hos TiCan, är det inte ens rätt typ salmonella som Livsmedelsverket anger. TiCan säger att det är DT 170 och inte DT 108 som är orsaken till smittan. DT 170 finns endast hos ett fåtal av slakteriets leverantörer, framhåller man.

TiCan påpekar vidare att inget av de positiva proverna i Sverige är tagna ur obrutna förpackningar, utan enbart från öppnade förpackningar och i de flesta fall från processat kött. Det innebär att smittan kan ha kommit in i köttpartiet från annat håll, menar man.

TiCan säger att man aldrig garanterar hundra procentigt salmonella-fritt kött, men att nivån är mycket låg.

-Det vi från dansk sida kan garantera är en mycket låg salmonellanivå, som på inget sätt kan orsaka de svenska sjukdomsutbrotten - naturligtvis under förutsättning att produkterna hanteras korrekt under förpackning och tillredning.

Det är i stället dålig kunskap och hantering av köttet i Sverige som är orsaken till salmonellautbrottet, säger man och avslutar kommentaren med:

-Sandheden er, at det passer svenskerne ganske godt, at placere "aben" i Danmark, idet sagen lugter temmelig fælt af svensk fødevarerpolitik..... (Sanningen är att det passar svenskarna ganska bra att placera "aber" i Danmark, då historien luktar tämligen illa av svensk livsmedelspolitik.....). Källa: TiCan.

De danska medierna har skrivit flitigt om de svenska anklagelserna om salmonellan och kallar situationen ett svensk-danskt köttkrig. Även från Danske Slakterier har man kommenterat "köttkriget" och ställer sig bakom TiCan. Man menar att angreppet på danskt griskött har en koppling till den nya snabba provtagningsmetod, som gör det lättare och snabbare att få in danskt griskött i Sverige.

-Alla partier griskött som exporteras till Sverige testas med 60 prover. Inget visar på salmonella, säger veterinärdirektör Erik Bisgaard Madsen, Danske Slakterier, i JyllandsPosten.

Gudrun Andreassen, informationschef vid Danish Crown, säger till GRIS att försäljningen av danskt griskött till Sverige påverkats, men inte som hon hittills vet från Danish Crown, eftersom det företaget inte berörts.

Kulturkrock när svensk-danska salmonellasynten konfronteras

-Jag kan förstå den danska reaktionen på den svenska rapporten om salmonella i danskt kött. Sverige och Danmark ligger i olika divisioner när det gäller salmonellastatus och det inträffar lätt en kulturkrock när den internationellt sett mycket stränga svenska synen på salmonella (allt sedan katastrofen i Alvesta för 50 år sedan) konfronteras med den danska. Det säger tf tillsynschef Peter Brådenmark, Livsmedelsverket.

-Vi har dock bra på fötterna när vi säger att smittan knyts till den danska fläskkarrén, säger han. Det är visserligen sant att inga prover kommer från öppnade förpackningar, men vi har tagit prover både på färskt kött, berett kött och på miljön i den svenska köparens lokaler och sambandet är helt klart. Smittan finns inte i miljön och kan inte komma från något annat än köttet.

-Det är också sant att salmonellatypen är DT 170, men detta förändrar inget i sak. Typerna är mycket lika och det är samma "fingeravtryck" i båda fallen. DT 170 förekommer i några procent danska besättningar, vilket i antal är mer än ett fåtal.

Lämna synpunkter på de nya KRAV-reglerna

KRAV vill senast 15 september ha in synpunkter på tre kapitel av KRAV-reglerna. Det gäller livsmedelsförädling, butiksauktorisering, samt restaurang och storhushåll. Läs mer: www.krav.se

BOLE

Beställ katalog gratis!

Dräktighetstestare Digipreg

4.830:-

"DOSATRON"

doserare av t ex medicin och desinfektionsmedel.

0,2-1,6% **3.350:-**
1-5% **4.450:-**

Trans Fer järntillskott för smågrisar

110 ml **82:-**
500 ml **280:-**

LitterCare förstärker aptit, tillväxt och immunförsvar hos smågrisar.

240 ml **239:-**

Kick-Start ger snabbt energi till nyfödda och svaga grisar.

100 ml **189:-**

Bitventiler

3/8" R 10 ... **31:-** (29:- vid köp av 5 st)
1/2" R 15 ... **28:-** (25:- vid köp av 5 st)
3/4" R 20 ... **41:-** (38:- vid köp av 5 st)

Märkspray

400 ml. Färger: grön, röd, blå.

20:-/st

(18:-/st vid köp av 12 st.)

Internetbutik: www.bole.nu

Värmelampa 340:-

310:- vid köp av 10 st.

Sänkt pris på värmelampor

Pris/st Vid köp av 10 st Vid köp av 40 st
150 W **37:-** **32:-/st** **27:-/st**
250 W **37:-** **32:-/st** **27:-/st**

Infraglöd lampor

Pris/st Vid köp av 15 st Vid köp av 45 st
100 W **48:-** **43:-/st** **42:-/st**
175 W **53:-** **48:-/st** **47:-/st**

Lågenergilampor

Pris/st Vid köp av 15 st Vid köp av 45 st
100 W **48:-** **43:-/st** **42:-/st**
175 W **53:-** **48:-/st** **47:-/st**

Tandslip "Pigmatic 110"
inkl. batteri, laddare och midjebälte.

2.225:-

"VERBA"

Torrforderautomater
19-283 liter.

Pris från: **690:-**

Våtfoderautomater
22-60 liter.

Pris från: **1.550:-**
Mängdrabatter!

Stort program för stängsel och djurhållning.

Exp avg 25:-
- tillkommer.
Priser exkl moms

Tel 0652-747474

Fax 0652-747470

V.Tanne 3061, 820 70 BERGSJÖ

bole@bole-produkter.se

Fraktfritt vid varor över 1.500:- + moms

Innehåll

- 3 Köttkrig om salmonellan mellan Sverige och Danmark
- 3 Kulturkrock när svensk-danska salmonellasynen konfronteras
- 3 Lämna synpunkter på de nya KRAV-reglerna
- 6 Kalmar Lantmän ökar fodersäkerheten med slutna råvarulager
- 6 Svenska Neuero introducerar ny teknik för silotömning
- 7 Förbjudet bredsprida gödsel i Danmark sedan 1 augusti
- 8 PigWin smågris Tio i Topp till Ljungbyholm även 2002
- 8 Billigt danskt griskött konkurrerar ut tysk svinnäring
- 8 Ekvalls skär ned sortimentet och satsar på skivat
- 10 Spångboda satsar stort på smågrisar
- 11 Klart med slakterifusion i Holland
- 13 Minus i QGs seminstatistik, oförändrat i Avelspoolen
- 15 Danish Crowns exportstrategi ifrågasätts
- 16 Vi bygger nya svinstallar som om tiden står stilla!
- 18 Suggor som väger 15 kg vuxna avelsmålet för minigrisuppfödare
- 20 Sulor med stötdämpande torra celler håller ofta bäst
- 20 Atria ökade omsättningen 13,6 % första halvåret
- 21 Swedish Meats har höjt betalningen för KRAV-grisar
- 21 Svenskarna äter 20 % importerat griskött
- 21 Grisuppfödningen hämmar inflyttningen till Fyn?
- 22 SLP bygger för att slakta mer
- 22 Startskott för ekologiskt griskött i Norge 2 september
- 23 Carina Laurell ny vd i Stallmästaren
- 24 Nu ett år med grispris under 8 dkr, även stora uppfödare har problem
- 24 Lithells får systerföretag i Litauen
- 24 Inget danskt svinstopp, säger miljöministern
- 24 7 % mer, eller 62 % av danska grisköttsexporten går till EU
- 26 Den mänskliga faktorn i svinstallet
- 27 Grisköttinköparna informeras om svenskt griskött
- 28 Nu kan vi liksom grisarna bo i halmhus
- 28 Ökat förtroende för svenskt kött, men importandelen ökar ändå
- 29 Swedish Meats går samman med Wedins Slakteri AB/Nyhléns Chark
- 30 Årsmöte och svinkongress i Danmark 28 – 29 oktober
- 30 Byggglant börjar bygga gårdsanläggningar för eldning med spannmål
- 30 Danska gödselbehållare kollas med flyg
- 31 Lantmännen bör betala hela salmonellanotan, anser Jordbruksverket
- 31 Grisköttförsäljningen slår rekord i Norge

GRIS
 Oberoende tidning för hela grisnäringen
agrar

ISSN 1402-8085

Nr 7 2003

Redaktion

postadress

Berga, Stenåsen 311
 692 93 Kumla

telefon

019-57 60 90, 57 60 91

telefax

019-58 00 50

E-mail

gris@agrar.se

redaktör

ansvarig utgivare

Lars-Gunnar Lannhard

tel 019-57 60 90, 070-663 60 90

lg.lannhard@agrar.se

biträdande redaktör

Nils Andersson

tel 0151-103 15, 070-642 86 56

fax 0151-134 46

nils@agrar.se

bostadsadress

Västergårdsgatan 21, 643 32 Vingåker

grafisk produktion, trycksaker

Berndt Eliasson

tel 073-035 54 03

ble@swipnet.se

annonser

Lars-Gunnar Lannhard

019-57 60 90, 070-663 60 90

gris@agrar.se

prenumeration, kassa

Siv Lannhard

019-57 60 91, 070-607 68 90

gris@agrar.se

tryck

RB Grafiska AB

Örebro

GRIS utkommer med 12 nummer per år.

@-GRIS utkommer med minst 52 nr per

år, dvs varje vecka när grispriserna är

satta, samt i övrigt när något betydelse-

fullt för grisproduktionen inträffar.

Prenumerationspriset är 190 kr inkl moms

10,75 kr år 2003. Enklast prenumererar du

genom att sätta in 190 kr på vårt bankgiro

eller postgiro.

Bankgiro 440-0123 Postgiro 69 22 21 - 5

Var rädd om dig & dina anställda!

Clever Cleaner

Tvättning av svinstallar har hittills varit ett tungt och smutsigt arbete. Idag finns alternativet Clever Cleaner, en automatisk tvättrobot som utför grovjobbet vid stalltvättning.

Besök oss gärna på **Elmia i hall A monter D05:21** så gör vi en kalkyl som visar hur mycket tid och pengar just du kan spara med hjälp av Clever Cleaner.

RamstaRobotics

Fyrisvallsgatan 24, 752 28 Uppsala • Tel 018-39 82 30 • Fax 018-60 42 82
 www.ramstarobotics.just.nu • ramstarobotics@telia.com

Specialisten på foder- och spannmålshandling

4. Skarvande
Med olika
stora/höjningar
i långa rader.
Höjnings-
graden är
reglerbar och
stabilitet och
enkelhet
i bruk. Gjuten för
starkt förbruk.

5. Skarvande A
Höjnings-
graden är
reglerbar och
stabilitet och
enkelhet
i bruk. Gjuten för
starkt förbruk.

System 100 A
En kompletterande utrustning
som gör att maskinen kan
göra ett enda eller flera
pass på ett enda eller flera
pass.

6. Skarvande
En kompletterande utrustning
som gör att maskinen kan
göra ett enda eller flera
pass på ett enda eller flera
pass.

ROTAGE AGRIMASKIN

Bellevuevägen 103 91 KILÅLUND, SWEDEEN
Tel: +46 (0)112 604 50 • Fax: +46 (0)112 604 50 • info@rotageagrimaskin.se • www.rotageagrimaskin.se

Ingår i Skarvanden-gruppen

Vi träffas på
Elmia
monter B07:72

Varken trolleri eller mystik
bara ren och skär elektronik! ^{E♠}

TUNA-spelet

elektriskt linspel
med beröringsfri mätvändning

- För öppna gödselgångar
- Under och ovanpå spalt
- Skräddarsydda skonsamma
specialskrapor
- Manuell- och automatstopp

TUNA — bekvämt
och bra

Tel 0155-53 000

www.tunamaskin.com

Piggomat till *alla* grisar!

**Grisar vill äta
tillsammans!**

En hel kull får
plats kring **Piggomat Maxi!**
4 storlekar, för alla grisar.
Specialversion för utegrisar.
Stressfritt = god tillväxt!

SKÅLBY MASKIN

SKÅLBY GÅRD, 745 95 ENKÖPING
Tel 0171-44 31 20
Fax 0171-44 34 50

Gleptosil® vet!

Järnlyftet för små grisar som
snabbt vill bli stora och starka...

Gleptoferron 200 mg Fe³⁺/ml
Förpackn: 10x100 ml

Ge spägrisarna Gleptosil
redan första levnadsdygnet,
så vet du att de får
den optimala
järnstarten.

Gleptosil säljs
på apoteket

PHARMACIA Animal Health

Tel 042-28 80 00. Fax 042-28 89 75. www.pah.nu
E-mail: animalhealth.marknad@pharmacia.com

Kalmar Lantmän ökar fodersäkerheten med helt slutna lager för foderråvaror

Kalmar Lantmän bygger just nu ett helt slutet system för sina foderfabrikers råvarulager. Åtta glasemaljerade silor ska rymma all soja och övriga foderråvaror utom spannmålen, som ju redan tidigare förvaras i slutna silor. F n förvaras foderråvarorna, liksom vid andra stora foderfabriker, i planlager. Med slutna silotorn minskas risken för salmonellaspridning, t ex via fåglar, och hela hanteringen av råvarorna blir mer hygienisk och rationellare.

foderhygien

-Vi tror inte på planlager i framtiden, säger Rejne Erixon, produktionschef vid Kalmar Lantmän. Ska vi kunna höja säkerheten hos gris- och andra foder till maximal nivå, måste vi ta bättre hand om råvarorna och försäkra oss på alla sätt om att bra råvaror förblir bra

och ev förorenade råvaror inte smittar ned andra råvaror och foderanläggningen.

-Vid nuvarande förvaring av råvaror i planlager kan vi aldrig helt stänga ute fåg-

Framtiden kräver mer av industrin

-Vi stod inför behovet av större råvarulager och funderade över vilka krav framtidens foderköpare kommer att ställa på foderindustrin, berättar Conny Kalmteg, foderchef vid Kalmar Lantmän. Ökad hygien och rationellare hantering var nyckelord i kravspecifikationen.

-Vi har varit förskonade från problem med foderhygien, men vid investeringar måste vi sikta framåt och se vad som går att göra säkrare. Visade ett slutet hanteringssystem för råvaror som en självklar vidareutveckling, säger han. Avgörande var att vi hittade system som även klarar svårhanterliga råvaror, som t ex soja.

-I vår strategi ingår även avveckling av mottagningen av spannmål på plattor för att ytterligare öka foderhygien.

Även spannmålsplattorna ska bort

-Under skördetiden måste vi f n ta emot spannmål även på plattor utomhus, vilket inte är tillfylles med dagens och framtidens hygienkrav, säger Rejne Erixon. Vi ska göra vad vi kan för att ersätta platt-hanteringen så snart som möjligt och har börjat i år med att lägga ned en mottagningsplats.

-Problemet är att kapaciteten hos skörde-tröskorna ökar så snabbt, att det är svårt att bygga ut annan typ av spannmålsmottagning i samma takt. F n blir en del spannmål liggande några dagar på plattor innan den kan tas emot i siloanläggningar.

-Trenden går åt hämtning av spannmålen på gårdarna, med transport direkt till slutförbrukare. Spannmålets grundpris är nu satt på gården. Vid leverans till platta är priset 3 kr lägre och vid leverans direkt till foderfabrik är priset 2 kr över gårdspriset. Över hälften av spannmålen i Kalmarområdet hämtas nu på gårdarna.

Eftersom Kalmar län är ett stort område för animalieproduktionen, förbrukas all skördad spannmål i foderfabrikerna. Även brödsäden går till foderfabrikerna, eftersom kvantiteterna brödsäd i området är relativt liten och förbrukningen av foderspannmål stor.

lar och skadedjur och vi kan inte undvika att fordon kommer i kontakt med råvarorna vid hantering. Inte heller transporten från lagren till foderfabrikerna är oklanderlig. Idag transporterar vi råvarorna med traktor och vagn och det finns risker för söl och kontamineringar, säger han.

-Särskilt aktuell just nu är risken för salmonellaspridning. Det går aldrig att helt gardera sig för att salmonella kommer in i råvarulagren. Var tionde båtlast soja visar positiva prov med salmonella. Sådana partier måste saneras med syra. I de nya silorna kommer att finnas automatiska syrningsanläggningar, som avdödar ev salmonellabakterier. Dessutom är de glasemaljerade silorna lätta att sanera på ett säkert sätt, säger Rejne.

Utbyggnaden av landets första helt slutna råvarulager i den här storleksordningen följs med intresse från övriga foderfabriker. Många studiebesök väntas framöver.

Silorna är försedda med en ny typ av töm-mare som klarar svårhanterliga råvaror.

Svenska Neuero fick tidernas största order och introducerar ny teknik för silotömning

Svenska Neuero AB bygger de glasemaljerade silotornen med ny teknik för tömning av svårhanterliga foderråvaror vid Kalmar Lantmäns två foderfabriker. Ordern är på 19 mkr. Hela ombyggnaden av råvarumottagningen i Kalmar kostar 45 mkr.

foderhygien

-Silorna med tömningsutrustning till Kalmar Lantmän är vår största order genom tiderna, säger Svenska Neueros vd Stefan Persson. Vi har sålt glasemaljerade torsnilor och ståltankar för bl a biogas i 20 år och är

marknadsledare på området, men det här är ett nytt marknadsområde för oss som är mycket intressant. Kalmar Lantmän är först i Sverige med denna nya teknik och vi tror att fler foderfabriker kommer att satsa på slutna förvaring av råvarorna för att säkra foderhygien. Vi säljer silor i både Sverige, Finland och Norge.

Åtta glasemaljerade silor

Ordern omfattar åtta PermaStore glasemaljerade stålsilor på vardera ca 1 600 kbm, med en diameter på 9,39 m och en höjd på 24,5 m. Totalvolym 12 800 kbm. För tömning av silorna introduceras en för fodertillverkningsidan i Sverige, helt ny teknik för svårhanterliga material.

-Tömningen sker med Starvac svep-

skruvsuttagare typ Planetarie, som tillverkas i Frankrike, berättar Stefan Persson. Svepskruvsuttagarna monteras på separata fundament utanför silorna. En genomgående rektangulär balk minskar risken för valvbildning till ett minimum. Svepskruven arbetar på undersidan av den genomgående balken, som är monterad 500 mm över botten. Därigenom kan skruven parkeras under balken vid fyllning och längre uppehåll.

-Kapaciteten är 150 kbm per timme. Denna lösning ger maximal driftsäkerhet och gör att man under drift och även med helt fyllda silor kan kontrollera och göra service. Genom laserteknik kan silornas fyllning och tömning hela tiden följas och kontrolleras.

Montaget ska vara färdigt i slutet av året och hela anläggningen i början av nästa år.

Ge produktionen en ny chans!
Se till att det blir överskott på negativa joner i Din stallmiljö.

mutec
MILJÖUTVECKLING
 Jord Vatten Djur

Ring 0451-64000 Ingvar Nilsson

Behandlingsvagn

- allt på rätt plats
 vid vaccinering,
 kastrering och
 behandling av
 smågrisar.

Skyddad
 PRV
 60 457

F:å M GUSTAFSSON
 Tel 0151-55 00 66, 070-534 95 81

President Kvarnar

med toppkapacitet

Effektiva i både avverkning och transport. Låg ljudnivå, (max 80dB). Suginmatning i centrum, specialutformat mal- och fläkthus, samt nanna effektiva slagor som ger jämn foderstruktur.

För mer information ring oss
 eller besök www.mafa.se

MAFA
 T O R N E L I N K A N

Tel 0431 - 44 52 60
 Fax 0431 - 41 15 61
 E-mail: mafa@mafa.se

-Sojaprodukter till smågrisar...-går det?!?
 -Inga problem, det finns ju

HAMLET PROTEIN

Mer information om HP-soja och andra produkter för Era djur kan Ni få hos oss på

Linkan AB
 044-24 79 65 * info@linkan.se

Förbjudet bredsprida gödsel i Danmark sedan 1 augusti

1 augusti trädde en lag i kraft som förbjuder bredspridning av svingödsel och annan husdjursgödsel. Nu är det slangspridning eller myllning som gäller.

SPRUTOR

Den mest använda batteridrivna ryggsprutan. Uppladdningsbart 12 volts batteri, justerbart tryck upp till 4,2 bar, 18 liters tank, vikt endast 5 kg.

TRÄDGÅRDSTEKNIK
 Varalöv, 262 96 ÄNGELHOLM
 Tel: 0431-222 90 Fax: 0431-222 70

Sydkött
 Hushålls - Ystad

**Marknadstillägg?
 Efterlikvid?
 Hos oss får du
 tilläggsbetalning
 direkt på din av-
 räkning
 varje vecka
 - året runt!**

- Merbetalning för svensk kvalitet
- Korta transporter
- Human djurhantering
- Effektiv försäljning
- Lönsamt, stabilt, slakteriföretag

**Välkommen att kontakta oss
 för mer information!**

Rolf Olsson 0411-665 53
 eller 0411-100 71 (bost)
 eller mobil 0708-100 726

**- ett litet men erkänt
 effektivt slakteri -**

VARFÖR TORVSTRÖ?

Torv är **DRYGT** - 2 delar torv suger 1 del vatten

Torv **ABSORBERAR** ammoniak och ammonium - friskare luft

Torv är **BEPRÖVAT** - i Sverige användes 1900 - 1960 160 milj m³

Torv är **SVENSKT** - 40 mossar från Ljungby till Haparanda

FÖRPACKAD eller LÖSTORV

Råsjö Torv

Frågor? Beställning? Information!
 Bjälkgatan 1 • 824 43 HUDIKSVALL • Fax 0650-54 74 57
 Ring Leif tel 070-643 74 15 eller 0650-54 74 00

- DRYGT
- ABSORBERAR
- BEPRÖVAT
- SVENSKT

Välkommen som slaktsvinsleverantör!

Vi tror på grisproduktionen i Sverige och erbjuder dig:

- F n 20 öre/kg över grundnotering för slaktsvin
- Leverans- och lastningstillägg
- Sänkt pris på semindoser med 2 kr
- Alltid bra avelsdjur genom Avelspoolen

Ring Per-Åke eller Peter Larsson för mer info!

AB Dalsjöfors Slakteri
 516 90 Dalsjöfors Tel 033-222 333 Fax 033-222 334
www.dalsjoforsslakteri.se

PigWin smågris Tio i Topp till Ljungbyholm även 2002

Erland och Ann Jacobsson, Broby, Ljungbyholm, blev bästa smågrisproducent även i år enligt PigWin. 27,1 producerade grisar per år blev resultatet på de 84 suggorna.

smågrisar

Nedan följer listan från PigWin, med ev föregående års placering inom parantes.

1 (1). Erland och Ann Jacobsson, Broby, Ljungbyholm. Externintegrerad smågrisproduktion med 84 sugor i treveckorssystem. 27,1 producerade smågrisar per suga och år.

Gården ligger i Voxtorp söder om Kalmar. På gården finns en anställd, men Erland sköter dock grisarna själv. Det är Erlands goda djuröga och strikta rutiner som gör det möjligt att producera drygt 27 grisar/årssugga. Rekryteringen sker genom inköp av småhybrider. Stallarna består av grisnings- och tillväxtboxar samt sinsuggboxar, "trerummare", med 4 - 5 sugor i varje box.

2 (4). Sayno AB, Mats Johansson, Färjestaden. Externintegrerad smågrisproduktion med 190 sugor i treveckorssystem. 25,3 producerade smågrisar per suga och år.

Gården ligger i Björnhovda strax utanför Färjestaden på Öland. Suggorna sköts av Mats Johansson tillsammans med Håkan Johansson som är anställd på gården. På gården odlas en hel del specialgrödor, men det är alltid grisarna som går i första hand. Stallarna ligger i flera olika hus med olika sorters grisnings- och tillväxtboxar. Besättningen har haft en egen kärndel men är nu med i PigSelect och ska gå över till alternerande återkorsning.

3 (-). Ingvar, Håkan och Anna Eriksson, Västerslät, Kalmar. Smågrisproduktion med 60 sugor i åttaveckorssystem. 25,2 producerade smågrisar per suga och år.

Håkan och Anna har under de senaste åren tagit över huvudansvaret för besättningen och funderar nu som bäst på hur företaget ska kunna utvecklas (slaktsvinsstall?). Stallet, som består av enhetsboxar, är byggt i slutet av 90-talet efter det att det gamla stallet brann.

Gott resultat på grund av stort intresse och noggrannhet. Dessutom prisbelönta för god djuromsorg.

4 (7). Ö S Svinfarm, Östra Sönnarslöv. Integrerad besättning med 540 sugor i tvåveckorssystem. 24,8 producerade smågrisar per suga och år.

Besättningen har varit under uppbyggnad och består idag av 640 sugor. Djuren sköts helt av förman Sara Hultén och djurskötarna Petra Thollander, Jan-Erik Persson, Theresa Teudt och Christina Ebbesson. Stallarna består av grisnings- och tillväxtboxar (2 kulls-

boxar), betäckningsavdelning på djupströ samt sinsuggor i boxar modell Burträsk. Rekryteringen sker med inköp av dräktiga gyltor och egen rekrytering modell alternerande återkorsning. Arbetsförbrukningen är 11,3 tim per årssugga. Personalen har egna ansvarsområden och det goda resultatet uppnås genom arbete med strikta rutiner och noggrann uppföljning.

5 (-). Frykberger Lantbruk AB, Sunne. Integrerad besättning med 110 sugor i åttaveckorssystem. 24,7 producerade smågrisar per suga och år.

Besättningen sköts gemensamt av Laila, Anders och Henrik Frykberger. Produktionen har nyligen utökats och besättningen blev då helintegrerad. Stallarna, med traditionella grisning och tillväxtboxar, är byggda/renoverade 1996. Rekrytering genom inköp av obetäckta gyltämnen. Bra resultat med en rimlig arbetsåtgång, mycket tack vare noggrannhet.

6 (-). Anders Petersson, Bläsing, Färjestaden. Externintegrerad smågrisproduktion med 150 sugor i treveckorssystem. 24,5 producerade smågrisar per suga och år.

Besättningen ligger på Ölands östkust och den sköts gemensamt av Anneli och Anders. Relativt nybyggda grisnings- och tillväxtstallar, äldre sinsuggstall med storgrupp. Bra resultat, trots jämförelsevis låg arbetsåtgång, på grund av mycket gott djuröga och väl planerad tid i stallet. Har tidigare köpt gyltor men har nu egen rekrytering.

7 (-). Johnsson GHS AB, Igellösa, Ljungbyholm. Integrerad produktion med 100 sugor i treveckorssystem. 24,4 producerade smågrisar per suga och år.

Besättningen drivs av Hans och Sune Johnsson och suggorna sköts av Hans tillsammans med djurskötaren Tommy Axelsson. Det goda resultatet beror mycket på gott djuröga, ordning, noggrannhet och en ständig vilja till förbättring. Traditionella grisnings- och tillväxtboxar. Köper rekrytering men ska gå över till alternerande återkorsning.

8 (-). Östra Kråkerums gård, Mönsterås. Integrerad besättning med 140 sugor i treveckorssystem. 24,3 producerade smågrisar per suga och år.

Familjeföretag med fyra delägare (två generationer Johansson) som alla är engagerade i grisproduktionen. Besättningen är helintegrerad från och med i år. Suggstallet har traditionella grisnings- och tillväxtboxar och utfodring sker med färdigt torrt foder. Rekrytering med inköpta gyltämnen. Gott resultat mycket beroende på att grisarna prioriteras och på gott djuröga.

8 (-). Jan Mogren, Månstorp, Götene. Smågrisproduktion med 90 sugor i åttaveckorssystem. 24,3 producerade smågrisar per suga och år.

Besättningen sköts av Jan och hans hustru tillsammans. Man lägger förhållandevis lite arbetstid på grisarna men har ändå en fin

produktion tack vare strukturerat arbete och en god djurkänsla.

Traditionella grisningsboxar men tillväxtgrisar på djupströ. Rekryteringen sker genom inköp av dräktiga gyltor.

10 (6). Anette och Fredrik Persson, Sofielunds Lantbruks AB, Fjälkinge. Halvintegrerad produktion med 250 sugor i treveckorssystem. 24,2 producerade smågrisar per suga och år.

Anette och en anställd, Agneta Persson, sköter besättningen. Gammalt arbetskrävande stall med öppna gödselrännor. Sex veckors ditid. Egen rekrytering med alternerande återkorsning. Det goda resultatet beror till stor del på strikta rutiner med mycket god planering och på att mycket arbete läggs ner kring grisningen.

Har du frågor om PigWin? Kontakta Kerstin Annér, Quality Genetics, 018-16 76 58, kerstin.anner@qgenetics.com, eller Åsa Ivarsson, Svenska Avelspoolen, 0500-48 30 68, asa@avelspoolen.se.

Billigt danskt griskött konkurrerar ut tysk svinnäring

Billigt danskt griskött hotar slå ut både slakterier och grisproducenter i Tyskland. Skillnaden i pris per kg slaktgris har ökat till 20 cent (1,85 skr) under augusti, mot 1 - 3 cent senaste åren och 5 - 8 cent de senaste månaderna. Detta har medfört att försäljningen av danskt kött i Tyskland fördubblats.

-De tyska köttföretagen har ingen chans mot dessa låga priser, skriver ett tyskt slakteri i ett marknadsinfo. Vi blir utträngda från marknaden, eller tvingas sätta ned grispriserna till producenterna. Slakterierna kan köpa billigare levande grisar i Danmark, men det är ingen lösning för de tyska grisproducenterna, skriver man.

-Huruvida dessa priser på slaktsvin i Danmark är en följd av slakteriernas monopolistiska struktur, låter vi vara osagt, skriver man vidare i informationsbrevet.

-Alla som talar med danska slakteriföretagare bör påminna dem om ekonomiska kalkyler och lönsamhet och att danska grisuppfödare går miste om 15 euro (nära 140 skr) per slaktsvin i förhållande till sina kolleger i länderna runt omkring Danmark, fortsätter man. Källa: Danske Svineproducenter.

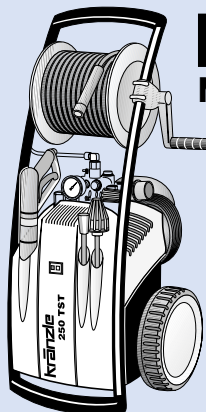
Ekvalls skär ned sortimentet och satsar på skivat

-Ekvalls i Malmö genomgår en kraftig strukturförändring som innebär att charksortimentet skärs ned från 180 artiklar till 60 och att inriktningen blir mer lönsamma produkter. Bl a satsar vi på skivade produkter.

-Det går framåt, säger Tommy Olsson, Ugglarp, man vill återkomma med mer detaljer om inriktningen.

Ekvalls är Ugglarps charkföretag.

NYHET

Kränzle TS T

Nya kraftpaketserien av
HÖGTRYCKSTVÄTTAR

3170 TS T - 22 l/min, 150 bar
3200 TS T - 19 l/min, 180 bar
3250 TS T - 15 l/min, 220 bar
3270 TS T - 13 l/min, 250 bar

Alla modeller har
SLANGVINDA
och **SAMMA PRIS!**

Slangvinda med 20 m stål-
förstärkt högtrycksslang.
Inbyggt hjulställ.

Återförsäljarinfo:
Tel: 0511-131 30

GELINS
- kraft till genom kunnskap - **KGK**

När det gäller
stallfönster och staldörrar.
Ring eller faxa efter vår broschyr!

Tel 035-580 10
Fax 035-583 10

Tryckimpregnerat
och svartbetsat
Isolerglas
Även utan spröjs
Kan måttbeställas

Getinge
Snickeri
Trävaror AB, 310 44 GETINGE

Minskad ammoniakförlust och mindre lukt med GylleFresh

Alternativ 1
Pumpbrunn

Alternativ 2
Lagringsbehållare

Pigga marknadsnoteringar

På vår hemsida www.agriprim.com jämför du enkelt aktuella smågris- och slaktsvinspriser.

Prenumerera på vårt kostnadsfria e-postbrev. Då får du träffsäkra marknadscommentarer två gånger i veckan.

Anmäl dig nu på
www.agriprim.com

www.agriprim.com | info@agriprim.com | 018-67 38 50

Spångboda satsar stort på smågrisar 500 suggor – antalet kan fördubblas

bygge

Spångboda gård norr om Örebro gör en rejäl satsning på smågrisar och har just invigt en ny anläggning för 500 suggor. Den är planerad för möjlighet till fördubbling. Smågrisarna säljs via mellangårdsavtal till uppfödare inom länet. Investering 17 mkr, nära 34 000 kr per suggplats.

gårdsbesök

Spångboda gård ägs av familjen Nilsson, där sonen Ludvig har aktiemajoriteten i produktionsbolaget efter generationsskiftet. Gården ligger mellan Mälardalens jordbruksbygd och Bergslagsskogarna. Någon form av animalieproduktion skulle det bli, liksom det alltid funnits. Gården har gamla anor som svinbesättning och även avelsbesättning för ett antal decennier sedan. Tidigare har det också funnits mjölkproduktion.

Ur ekonomisk synvinkel har grisarna genererat mer pengar än mjölkkorna, berättade Ludvig vid en stallvisning för länets grisuppfödare och intresserade. Anders, Ludvigs far, instämde.

Bakom luftintagen syns den stång med vilken luftintagsöppningarna regleras. Under den kalla årstiden öppnas vartannat luftintag för högre hastighet och därmed kastlängd på luften in i stallet.

Ett av de två stallarna vid Spångboda.

Gården har varit i släktens ägo sedan 1600-talet och har nu 100 hektar åker. På tomten där stallarna är byggda finns plats för fler stallar, vid en ev senare utvidgning av besättningen.

Byggt för låga rörliga kostnader

Att man nu satsar helhjärtat på grisar har med generationsskiftet att göra. Ludvig har stort intresse för grisar och mycket erfarenhet och kunskap om grisproduktion. Han har jobbat på och haft ansvaret för driften på flera stora grisgårdar i Sverige.

Ludvig Nilsson.

I samband med visningen tilldelade Länsförsäkringar Spångboda gård skylten Säker Gård. Det finns brandsläckare på ett flertal platser i stallarna. Ett bevis på att ingen-

Nedan t v ätbåsen i sinsuggstallet med instängningsanordning, t h djupströbädden.

SOJALL FODERSYRA

- ✓ Förebygger avvänjningsdiaréer
- ✓ Ökar tillväxten
- ✓ Ersätter vassle
- ✓ Är en ren naturprodukt

Innehåll:

Vinäger, surkålsaft, pepparrotsaft

Ladugårdsinrede i Jung AB

535 92 Kvånum

Tel 0512-211 10 Fax 0512-212 19

DOSMATIC

som doserar det mesta
av t ex
näring-vitaminer-medicin
och desinfektionsmedel.
Service & reservdelar

Varulöv 262 96 ÄNGELHOLM
Tel:0431-222 90 Fax:0431-222 70

- FODERAUTOMATER MED NY UTMATNING fr. 600:-
- DUBBELAUTOMAT 2 000:-
- ARATOS RÖRDELAR
- FUNDA BLOCK
- NYTT FUNDABLOCK av lättklinker färdig putsyta
- FAMILJEBOXAR
- VÅGAR
- IDE-RITNINGAR, familjebox
- IDE-RITNINGAR djupströsystem

TEL 0410-270 02. FAX 0410-270 42. ÄVEN KVÄLL.

- TURBOMAT 2 100:-
- TORRAUTOMAT
- DRICK-O-MAT-VATTENKOPP slaktsvin 275:- smågris 225:-
- TORRUTFODRING
- STALLINREDNING rostfritt med plastplank
- KOMBIBOX födsel till slakt
- STRAW-FLOW BOX
- ANDNINGSMASK AIR-ACE 330:-

Klart med slakterifusion

Den holländska slakterikoncernen Best Agrifund och slakterigruppen Dumeco får slås samman. Det har EU-kommissionen nu gett klartecken till. Källa: Berllingske.

Ett starkt alternativ i Livsmedels-sverige

KLS Livsmedel är ett offensivt företag som satsar på att bli ett komplett livsmedelsföretag.

KLS Svinrådgivning ger dig en plats i vårt nätverk och tillgång till kvalificerade rådgivare att bolla idéer och lösa produktionsfrågor tillsammans med.

Välkommen till ett inspirerande samarbete!

KLS LIVSMEDEL

Box 932, 391 29 Kalmar

Tel 0480-57 100

info@kls.org www.kls.org

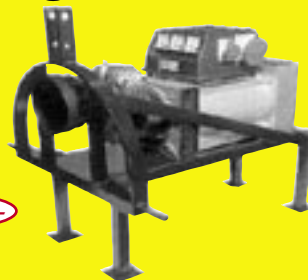
KVM Traktorelverk

med lågvarvig 1 500 varvs generator

16 kva och 30 kva

Klarar att starta dubbelt så stor elmotor som högvarvigt! Kompletterat med trepunktsfäste, 16 amp, 1-fasuttag, 32 amp, 3-fasuttag. Voltmätare, amperemätare, hertzmätare, timräknare, jordfelsbrytare, automatsäkringar, över-under-spänningsskydd.

16 kva **NU: 16 800:-** 30kva **NU: 19 800:-**

Kvånums Järn

Storgatan 10
535 30 Kvånum
Fax 0512-931 33

kvanumsjarn.se kvanumsjarn@telia.com

Ring **0512-930 55** och beställ eller begär mer info! Moms tillkommer. Fraktfritt över 2 000:-. 1 års garanti.

Gödselbrunnen fungerar bättre om du skär halmen!

Tryckskär din halm, då stannar mögelsporerna kvar på ströet och du slipper andas in dem.

Brandsäkerheten får du på köpet!

Planera Din ströhantering nu!

Skogaby Stallmiljö

Tel 0430-600 00 Fabriken 601 39 Fax 602 39

Avancerade InredningsSystem för flexibla lösningar

Ett företag i AvestaPolarit-gruppen

- ✓ Nytänkande
- ✓ Flexibilitet
- ✓ Ultrahöghållfast rostfritt stål och plast
- ✓ Korrosionsbeständighet
- ✓ Låg vikt
- ✓ Lägre underhåll
- ✓ Enklare rengöring
- ✓ Lång livslängd – låg kostnad
- ✓ Reparera eller bygg nytt

Håkan 0586-470 18, hakan.roos@avestapolarit.com
Torbjörn 0586-477 17, torbjorn.carlsson@avestapolarit.com
Åke 0708-32 68 22

DET SÄKRA VALET

GREEN-POWER har det bredaste sortimentet av Elkraftverk fr. 4-800 kVA (3,2-640 kW). I Green Powers lista finns Portabla - Trakordrivna - Mobila - Stationärsstyrssystem & kraftomkopplare.

Tel: 0431-222 90 Fax: 0431- 222 70

Innanför husväggen finns personalutrymme och så här ser det ut innanför väggarna.

ting lämnats åt slumpen vid planeringen av bygget.

Enligt Ludvig hade bygget kunnat genomföras 1 – 1,5 mkr billigare än de 17 miljoner som investerats. Men den extra investeringskostnaden medför lägre rörliga kostnader. Låga rörliga kostnader är mycket viktiga, eftersom de påverkar driften dagligen.

-Trots att vi valt att köpa inredning och utrustning från flera olika håll har samordningen fungerat bra, säger Ludvig. Bygglant har skött detta på ett seriöst och bra sätt under hela byggtiden. Jyden har t ex levererat glasfiberskivorna till boxmellanväggarna i grisnings- och tillväxtavdelningarna. Skov har levererat utrustningen till ventilationen och fick ett extra erkännande av Ludvig för att de varit mycket duktiga på att leverera grejorna både sammanhållet och i tid till bygget. Simia har levererat inredningen till sinsuggstallet och blötutfodringsanläggningen. Fodret ska fermenteras och Spångboda blir den andra anläggningen i Sverige med fermenterat foder, men den första för enbart smågrisproduktion.

Ludvig poängterade att de kommer att använda spannmål från traktens bönder, då den egna arealen inte täcker behovet. Därmed kan bönder som har överskott på spannmål leverera lokalt, vilket även är en miljövinst.

Smågrisplatsen i grisningsboxarna är förlagd till bakre delen av boxarna, sett från inspektionsgången.

Klimatskåp och tvättmöjlighet i centrum

Det är nu två nya byggnader uppförda för smågrisproduktionen. Den ena innehåller stall för sinsuggor och den andra för grisningar och tillväxt, samt personalutrymmen. 46 suggor grisar varannan vecka.

I sinsuggstallet går djuren på djupströbädd. En gång varannan vecka gödslas den smutsiga delen i boxarna ut och ströning sker två gånger per vecka. I samband med utfodringen stängs suggorna inne. Centralt i stallet finns semineringsboxar. Där finns även ett utrymme med klimatskåp för semindoser och handtvättfat. Föredömligt. Hanteringen och logistiken av seminmaterial blir därför

I tillväxtstallet finns tak över grisarnas liggplats. Fodertråget är gemensamt med grannboxen.

bekväm och kort. Detta kan påverka dräktighetsresultaten positivt. Ingen spermados blir för varm av att ligga utanför klimatskåpet för länge innan den används.

Rekryteringen sker som alternerande återkorsning. En fördel av detta är att rekryteringsdjur kan tas från bra mödrar med jämn kvalitet och som passar i besättningen. Pengar kan därmed sparas på rekryteringen. Att ha

Klimatskåp för semindoser, samt tvättstall centralt i sinsuggstallet.

Effektiv dränkbar omrörare spar diesel

Dränkbara
propelleromrörare
finns i storlekar
från 5,5 kw till 15 kw.
Effektiv självrensande
propeller.

ASTIMAC

Bruttovägen 4, 175 04 Järfälla
Tel 08-580 100 70 • Fax 08-580 251 07
www.astimac.se info@astimac.se

FUNKI - SPECIALISTEN PÅ ENKLA OCH DRIFTSÄKRA LÖSNINGAR INOM

- Torrutfodring
- Blötutfodring
- Krossar och kvarnar
- Ventilation
- Stallinredning

Funki

CENTER

Marknadsföres av:

Funki AB
Fabriksvägen 2
264 39 KLIPPAN
Tel 0435 - 181 90
Fax 0435 - 103 55

NOJ Serviceverkstad AB
Fåglum, Sörgården 655
465 96 NOSSEBRO
Tel 0512 - 542 90
Fax 0512 - 541 40

Minus i QGs seminstatistik senaste måna- den, oförändrat i Avelspoolen

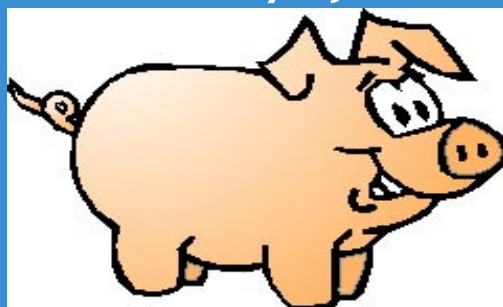
Seminstatistiken inom QG har visat plus 3 % under större delen av året, to m 4 % någon månad. Men nu har trenden brutits och senaste månaden visar seminanvändningen på minus. Det säger Christer Lindahl, QG. 3-procenttrenden bröts för 2 månader sedan.

-Vi tror därför att trenden är bruten för det här året och att an-
talet slaktsvin att slakta kommer att minska. Det är även stora
besättningar som avvecklar, säger Christer. I ett par fall är det
100-suggors integrerade besättningar med ägare i 55 - 60-års-
åldern som trappar ner.

-Vi ser en fortsatt plustrend som lutar mot 3 - 4 % seminökning i
år, säger Hans Agné och Åsa Ivarsson, Avelspoolen. Från januari
till mars låg ökningen på 10 % och fram till juli 4 %. Augustisiffrorna
är inte klara, men ser inte ut att bli mycket sämre. /LG

Succé

med våra nya
premixer!
Gårdsoptimera dina
foderblandningar
för ett effektivt
foderutnyttjande!

Vänd dig till
premixspecialisten
så att även Du
kan prova!

KVARNBYFODER

AB Kvarnbyfoder, Box 84, 245 21 Staffanstorp
Tel 046-25 30 70 Fax 046-25 03 71
info@kvarnbyfoder.se
www.kvarnbyfoder.se

egen rekrytering innebär också en ”stängd” anläggning, vilket är viktigt ur smittskyddssynpunkt. Kanske den allra viktigaste.

Grisningsstallarna

Grisningsstallarna har 46 boxar. Boxarna har Jydens ljusgröna glasfiberskivor som mellanväggar. Boxarna är vända så att suggans tråg är beläget längst bort, liksom smågrishörnan sett från inspektionsgången. Över smågrishörnan finns ett tak för att ge grisarna ett varmt och ombonat utrymme. I golvet under smågrishörnan finns golvvärme. Genom kombinationen har värmelamporna i boxarna kunnat uteslutas, vilket blir en stor energibesparing. Varje värmelampa med 150 watts glödlampa förbrukar annars 3,6 kwh per dygn.

Över boxarna utmed väggarna finns ett luftintag över varje box. Skov har ett stag mellan och bakom luftintagen för regleringen av öppningarna. Därmed blir det bättre och lika öppning av varje luftintag. Under den kallare årstiden öppnar endast vartannat luftintag. Skov kallar det ”differentierat opluk”. Från de öppna luftintagen blir det då en kraftigare luftstråle, som har en högre hastighet. Det minskar behovet av recirkulation.

Inga armaturer är placerade framför luftintag. Därmed kan luften strömma fritt in i stallen utan störningar. En armatur kan t ex ändra luftriktningen och luften kan slå ner i någon box.

Vid besöket var det torrt och rent i alla boxarna, vilket tyder på bra närmiljö.

Nödventilationen är batteridrivna och öppnar luftintag och spjäll i skorstenarna.

Ingen gas vid gödselutslussning

I tillväxtstallarna finns tak över grisarnas liggplats. Foderträget finns i mellanväggen mellan två boxar. Därmed är antalet foderventiler halverat i förhållande till antalet boxar.

Närmast inspektionsgången finns gödselrännan för vakuumutgödslingen, och över gödselrännan ligger gjutjärnsspalt.

Under visningen demonstrerade Ludvig utslussningen av gödseln från en sektion

T v Anders Nilsson i BB-avdelningen. Nedan en box i tillväxtstallet.

i gödselrännan i tillväxtstallet. Jag var intresserad av att undersöka om eventuell gas, och därmed lukt, trängde upp i stallen. Men inget märktes, trots att jag böjde mig ner i syfte att komma närmare spalten och gödselrännan. Det blev ingen gas eller luktuppgång.

Hade det blivit det hade Jordbruksverket inte godkänt tekniken.

Under alla gödselrännor finns slangar för att utvinna värme från gödseln och samti-

digt kyla gödseln. Detta arrangemang kan ha bidragit till den fullständiga frånvaron av gasuppgång vid tömningen av gödselrännsektionen.

Impregnerade boxgolv

Värmen från gödselrännorna beräknas räcka för att värma stallarna och eventuellt för uppvärmning av fodersoppan i fermenteringstanken.

I och med att energin för uppvärmningen ingår i kretsloppet är det mycket försvarbart att hålla optimal temperatur i stallarna året om.

Golven är impregnerade med vattenglas. Vattenglas hindrar vatten att tränga ner i betongen. Vätska rinner bort från golvet och det som blir kvar avdunstar därför snabbare. Urin som hamnar på boxgolvet rinner också lättare ner i gödselrännan. Betongen blir inte lika nerkyld som när värme behöver tas därifrån för torka upp vätskor genom avdunstning. Närmiljön för djuren blir bättre.

Nils Andersson

Danish Crowns exportstrategi ifrågasätts

Det i EU-perspektiv låga grispriset i Danmark gör att danska grisuppfödare t o m ifrågasätter om Danish Crown har rätt marknadsstrategi, med stor andel export till länder där det inte går att tjäna tillräckligt med pengar för att hålla grispriset uppe i Danmark. Som vi nämnt i @-GRIS säger vice ordföranden i Landsudvalget for svin, Hans Steffensen, att danska grispriset är alldeles för lågt i förhållande till omvärldens och beskyller de danska slakterierna för att inte sätta rätt grispris.

-De danska grisuppfödarna upplever sin värsta lågkonjunktur i mannaminne. Allt fler bland toppfolket i svinuppfödarnas organisationer börjar ifrågasätta Danish Crowns strategier, skriver JyllandsPosten. Det tyska grispriset ligger f n 1.50 dkr över danska och årssnittet beräknas till 0,60 dkr över.

-Det finns endast ett slakteri av betydelse kvar i Danmark och det bekymrar mig

mycket att detta slakteri inte kan sälja våra grisar bra nog, säger Hans Steffensen, i en artikel. Producera vi rätt mängd grisar? Det finns väl ingen "lag" som säger att vi ska exportera till Japan och USA om vi förlorar pengar på valutan?

-Frågan är om vi endast ska producera den mängd griskött vi kan sälja på den europeiska marknaden, säger ordföranden i Landsforeningen af Danske Svineproducenter, Per Bach Laursen. På en rad marknader tappar vi enormt på valutakurserna.

-Det finns inga snabba och enkla lösningar, svarar Niels Mikkelsen, styrelseordförande i Danish Crown. Vi är den störste exportören av griskött i EU och om vi plötsligt placerar dessa gigantiska mängder kött i EU, skulle EU-marknaden bryta samman. Samtidigt kan vi inte lämna våra gamla trogna kunder i Japan, som vi tjänar pengar på andra perioder, säger han. Källa: JyllandsPosten.

Stallfläktar

Motorer 1-fas och 3-fas

Multi-Wing fläktpropellrar och fläktblad. Kundenpassad tillverkning.

Snabba leveranser!

ANIMEK

SYSTEM AB • 262 58 ÄNGELHOLM
www.lantbruksnet.se/animek

Tel 0431-220 10
Fax 0431-222 78

LANTBRUKS-BYGGNADER

djurstallar
inredningar
ventilation
utfodringar

fodersilor
betongspalt
utgödslingar
gödselbehållare

Stallbyggen AB

Löparevägen 2, 294 39 Sölvesborg
Tel 0456-104 01, 148 01

JYDEN

Kontakta
oss för
info!

Inredning för nöt och gris www.jydenbur.dk

Lennart G. 0504-155 93 Kjell H. 0511-127 72

Maskinfabriken Jyden Bur A/S, Idumvej 2, Bur, DK-7570 Vemb

KVALITETS-UTGÖDSLINGAR

Sedan 1959

För alla
djur!

Vänd er med förtroende till

AB HARRY JOHANSSONS UTGÖDSLINGAR

310 40 HARPLINGE. Tel 035-550 33, 551 34, bost Rolf 035-524 07. Fax 035-550 83

• Elektrisk utgödsling med nylonlina • Hydraulisk tryckutgödsling • Helhydraulisk linutgödsling

GRISPRODUCENTER I HALLAND!

Grisar från Halland uppfyller vår målsättning om korta gristransporter för bästa djuromsorg och miljö

Anmäl dina grisar till oss!

Vi har marknadens bästa avräkningspriser

AB GINSTEN SLAKTERI, Harplinge Tel 035-573 00, 070-594 82 72

Lamur Spädgris-Automat

RÄDDAR LIV OCH PENGAR

Spar pengar och gör en extra inkomst med Lamur mjölkersättningsautomat för spädgrisar. Enkelt och bekvämt utan passning ger den spenvarm mjölk dygnet runt. Det är en säker investering som höjer resultatet i grisuppfödningen.

LAMUR FODERSYSTEM HB

Box 124, 310 40 Harplinge

Tel. 035-550 33, 551 56

Fax. 035-550 83, 551 56

Med vårt dimningssystem är möjligheterna många. Du kan använda det till:

- Dammbindning – reducerar sjukdomar som; kronisk bronkit och andra astmaliknande symptom.
- Blötläggning med minimal vattenförbrukning vilken minskar rengöringstiden väsentligt.
- Tvättning, utan långa slangar och tunga aggregat.
- Nedkylning av stalltemperaturen.
- Desinficering, utan att Du behöver vistas i hallen, m m.

Vår nya effektiva **Ventilationstvätt** blev Årets Nyhet vid Elmia Lantbruk Djur & Inomgård

Du når oss här:

ErgoMiljö i Kristianstad AB

Bockebäcksvägen 33

291 73 Örnestad

Tel./fax försäljning: 044-831 20,

070-694 37 97

Tel. kontor/lager: 044-700 02

www.ergomiljo.se

Vi bygger nya svinstallar som om tiden står stilla!

1958 byggde Hans Andersson, Dalby Svinfarm, sitt första svininstall, ett långtrågshall ca 50 meter långt. Hans berättade under vårt långa samarbete bl a att det på den tiden inte var så noga med sjukdomar och annat elände. Priserna var goda. Ett nybyggt stall var i princip betalt året efter.

debatt

År 2003, dvs 45 år senare läser jag i GRIS om ett nytt slaktsvinsstall à 4,4 mkr, där jag i huvudsak känner igen samma saker, men med tillägg av detaljer som i varje fall inte gör stallet bättre än Dalby Svinfarms första stall, utan tvärt om. Nu är emellertid intjänningen svag, tidvis negativ och kostnadsmassan betydligt större. För att dra lasset runt måste varje djur prestera optimalt och under mycket stabila förhållanden.

Att då redan i byggandet av stallet lägga in lösningar som sannolikt kommer att i grunden pressa lönsamheten är inte särskilt rimligt. Ingen bilbyggare eller annan varuproducent skulle idag drömma om att använda 50-talsteknik i dagens massproduktion. Tyvärr präglar det synsättet djurproduktionen.

De tidningar som utan att ifrågasätta beskrivna lösningar, förmedlar dessa som acceptabla, eller t o m rekommendabla lösningar, påtar sig naturligtvis ett stort ansvar för att göra olönsamma eller t o m farliga konstruktioner till framtida teknik.

Detta är lite märkligt i så måtto att tidningarna själva lever i nuet, med senast möjliga teknik, för att själva överleva, men de ifrågasätter inte när de skriver om näringsnysatsningar på 50-talsteknik eller värre.

Av beskrivningen av stallet framgår följande som inte borde finnas år 2003:

Vi har fått synpunkter på artikeln i GRIS nr 5 2003, om stallet hos Maria och Anders Ivarsson, Storegård, Varola, som byggts enligt FTS-principen. Artikeln och stallbygget får kritik av agronom Sture Larsson, Dalby Nova.

Vissa delar av det som Sture kritiserar har vi dock skrivit om i tidigare nummer av GRIS och vi har lagt in några kommentarer som hänvisar.

Vi tycker att kritik alltid ska tas på allvar och diskuteras av företagen i grisbranschen, "de lärde" och inte minst granskarna på länsstyrelserna. Detta ger investerarna vägledning. Både nya och gamla rön måste diskuteras. Vi måste hitta planlösningar och utrustning som uppfyller våra krav på hög produktionsförmåga hos varje djur, samtidigt som vi får låga rörliga kostnader.

Nils Andersson

1. Långtrågshall med planering för djur från 12 till 100 (110) kg i samma box och miljö. Det är möjligt att detta är av godo med tanke på djurömflyttningar, men det är inte troligt att skon passar optimalt under någon enda del av en så pass stor förändring av foten. Dylik filosofi är för länge sedan glömd i all annan seriös produktion.

Kommentar från Nils: Om detta finns en artikel i GRIS nummer 2 2000, med referens till PIG (Praktiskt Inriktade Grisförsök) nummer 21, december 1999. Där står bl a:

Till de stora fördelarna av grisar i FTS-systemet hör mindre arbete med stalltvätt och flyttning av djur.

FTS-boxen är dessutom flexibel så tillvida att den kan användas till enbart smågris- eller slaktgrisproduktion om produktionsföretsättningarna på gårdarna ändras.

En nackdel med FTS-systemet är att boxarna på många sätt är en kompromiss mellan djurens behov vid olika stadier under uppfödningen. Systemet behöver tekniskt förbättras för att det ska bli möjligt att dra

nytta av grisarnas produktionskapacitet, när de slipper stress i samband med flyttning och blandning.

2. Av beskrivningen framgår ingenting som antyder att stallet skulle medge någon form av individuell hantering av djuren vid utfodringen. Det betyder att i stallet är inbyggt maximal konkurrens mellan djuren om foder, vilket garanterar att inga djur kommer att kunna producera optimalt. Ingen annan näring skulle ställa in hundratals till tusentals maskiner i en fabrik och mata varje maskin på måfå med den vanligen redan dyra råvara av vilken maskinen ska framställa lönsamma och säljbara produkter av hög kvalitet. Kasstationen skulle bli ogripbar och produktionen olönsam.

Aveln indikerar att slaktsvinets produktionsförmåga ligger runt 1,6 kg foder per kg tillväxt. Om man inte ens vidtar åtgärder för att nå dit, så är man naturligtvis som företagare ute och cyklar. Tekniken för att nå dit har principiellt demonstrerats i avelns individprovsningsstall i 40 år.

I en långtrågsbox med 3,4 meters längd kan en dominant gris i princip snart ställa sig parallellt med tråget och vandra fram och tillbaka och hindra kvarvarande boxkamraternas tillgång till foder.

Kommentar av Nils: I GRIS nr 5 2000 på sidan 20, redovisar vi en utveckling av trågavskiljare för befintliga stallar, utvecklad av just Sture Larsson.

3. Tilluften till stallet tas in via 2,5 meter långa, förhållandevis trånga och faktiskt långsamt avsmalnande kanaler mellan oisolerat plåttak och innertak. Den inkommande luften värms i denna kanal effektivt för att sedan fortsätta upp längs ett oisolerat plåttak med ca 15 graders lutning för maximal uppvärmning av inkommande solstrålning.

Djuren kommer alltså från tidig vår till sen höst att tvingas förbruka stora mängder energi för att hantera onödigt höga och varierande temperaturer och utsättas för onödigt kraftiga hälsobelastningar. Allt

detta är simpel fysik, som både brukare och konsulter borde kunnat hantera. I varje fall borde yttertakets på denna breda byggnad med låg takvinkel och orimliga intagskanaler för bästa möjliga solfångareffekt ha varit försett med strålningsisolering under åsarna och med bafflar som tvingat ner inkommande luft mot luftintagen i innertaket. Det man initialt tjänar in på de låga ytterväggarna kommer man att mångfalt att förlora under kommande år.

Takfotsintagen tycks helt sakna begränsningsutrustning för snödriv. Det finns uppenbarligen inga luckor att sätta upp och det finns ingen baffel mot yttervägg i takfotsintagets underkant som kan pressa ut den snöbärande vind som forsar upp längs väggen. Jag har sett stora innertak falla in av snötyngd bara för att man glömt att täta de kanaler som skapas mellan korrugerad plåt och avbäraren i takfotens nederkant.

Jag antar att det i entreprenadavtalet för byggnaden ifråga, ingår att Bygglant ställer upp med snöskottare och att innertaket är konstruerat för att snöskottare ska kunna springa runt där uppe, att isoleringen är vattensäker, etc.

5. Luftintagen är placerade längs avdelningarnas ytterväggar för hopslag av luften över gödselgångarna, vilket betyder att den bästa lufthastigheten sommartid finns över spaltgolsregionen. Där vill man ju absolut inte att djuren ska finnas, eftersom de med sin värmeproduktion då gör allt för att dra upp gödselgaserna från gödselrännorna för maximal skada.

6. Det finns ingenting i beskrivningen som antyder att gödselrännorna på något sätt skulle vara försedda med emissionsinriktad ventilation, vilket torde vara helt nödvändigt för att stallet ska anses kunna uppfylla portalparagraferna i djurskyddsföreskrifterna. Tvärt om. De är försedda med dansk vakuumpgödsling. Det enda vi säkert vet om denna är att den är försedd med manuella proppar för någon stackars jävel att dra upp för att stå och hålla medan gödseln under maximal gasavdrivande turbulens försöker ta sig ut genom öppningar, som är så små att man i varje fall inte har någon frihet att använda halmströ i erforderlig utsträckning.

Att någon individ ens för väl tilltagen lön skulle tänka tanken att ta jobb i stall, där han

var 10–15 dag förväntas stå som gödselgasledare över gasavdrivande gödselnedsläpp är befängt. Så ointelligenta individer kan en frisk näring inte överleva med.

Beskrivningen antyder att gödselkanalerna är förhållandevis djupa och uppenbarligen fria från luftflödeshinder i stallets längdled, vilket gör att de, när de är tomma, kommer att tillåta luft att röra sig mycket långt över sannolikt gasrik gödsel. Där den oundvikligen kommer upp kommer den att vara långt mera farlig. I teknikens hemland är den fria kanallängden vanligen kort eller endast boxlängdsvis lång. Efterhand som rännorna fylls kommer flödesbilden att förändras för nya uppgångspunkter och gödseln att ändra karaktär från aerob till anaerob, dvs från ammoniaktyp till svavelväte.

Sedan länge vet vi att sjukdomsutbrotten i dansk SPF kunde relateras till ofta ganska korta ventilationsbortfall, dvs kortvarigt höga gasnivåer. Med vakuumpgödsling uppstår återkommande under produktionsomgången ventilationsbortfallslikande situationer vad gäller gashalter och med de betydligt farligare svavelbaserade gödselgaserna, eftersom man under turbulens dumpar anaerob gödsel inne bland djur var 10–15 dag.

Vi vet också att Bygholms folk i Danmark mätte upp och redovisade livsfarliga gasnivåer runt proppdragaren. Man ursäktade sig då med att arbetarskyddet inte hunnit in i djurstallarna. Samma förhållande gäller tyvärr också i Sverige. Det är lite synd om JTI, vars insatser under 70-talet tydligt dumpats i soptunnan.

Danmarks djurhälsoproblem med de uppenbarligen systembundna bokstavs-sjukdomarna är så stora att man endast med hjälp av domstol kan få transportera danska djur genom Sverige. Att näringen då med uppenbar förtjusning importerar och för decennier bygger fast sig i dansk teknik är en gåta.

Kommentar av Nils: Innan denna teknik godkändes i Sverige undersöktes just gasuppgången. Idag finns luftning av avloppsrören för att förhindra gasuppgången. Jag har själv försökt lukta om gas tränger upp i boxen vid utgödsling. Vid dessa tillfällen har inte jag kunnat känna någon lukt från vare sig ammoniak eller svavelväte.

Om det hade varit gasuppgång hade vakuu-

mutgödslingstekniken troligen inte godkänts av Jordbruksverket.

7. Stallet rymmer tre avdelningar i bredd med djur i mycket skiftande ålder och immunologisk nivå. Likväl slutar frånluftstrummorna långt under nock ute på breda snedtak. Det betyder i normalfallet att använd luft från stallet kommer att återanvändas via intagen på läsidan. Luften släpps nämligen under stallets konturhöjd och kan därför inte lämna stallets närhet. Att hålla sjukdomar ifrån sig och att vid behov sanera stallet blir i princip omöjligt.

Kommentar av Nils: Uppenbarligen behöver de personer som ska granska och godkänna anläggningar både mer praktisk och teoretisk kunskap. Ritningen fanns väl hos granskarna på Länsstyrelsen? Då borde de anmärkt på bl a skorstenslängden för de yttersta avdelningarna i stallbyggnaden!

8. Av beskrivningen framgår vidare att man nu återgått till ett fåtal stora stegkopplade fläktar. Det betyder en ryckig ventilation, men det betyder också att man, i synnerhet vintertid när stallet har stora problem att hålla ventilationskapaciteten uppe, erhåller en ojämn luftkvalitet i stallet som är ca 60 meter långt.

Listan kunde göras betydligt längre. Hans Andersson, du kan sova lugnt i din himmel! Du gjorde naturligtvis dina misstag, men du är ursäktad som en av de första på plan. Du kan emellertid trösta dig med att dina efterträdare uppenbarligen är efter värre!

De borde inte behöva förneka kunskap och borde inte behöva uppfinna hjulet från noll gång på gång.

Sture Larsson

Att skjuta budbäraren...

Sture Larssons kritik mot dagens stallbyggen riktas också till oss journalister som förmedlar budskapen. Jag håller inte med! Som tidningsredaktörer ska vi givetvis vara kritiska, men vi får inte avstå att presentera nyheter och vad som sker på t ex byggfronten. Läsarna ska ges möjlighet att känna till så mycket som möjligt och få egen bred bedömningsgrund. Att inte känna till, kan vara att missa en bra investering.

Men jag är tacksam för debatten! Den tillför information och ökar kunskapen.

Lars-Gunnar Lannhard

Ursoferran vet. 200 mg/ml är ett säkert och ekonomiskt sätt att ge järn, som är så viktigt för att smågrisarna ska få en bra start i livet.

Finns på apotek i rund och platt plastflaska om 100 ml, 5×100 ml och 10×100 ml. Flaskorna passar till alla injektionssprutor.

Ceva Vetpharma AB
Annedalsvägen 9
227 64 Lund
Tel 046/12 81 00
Fax 046/14 65 55
info@vetpharma.se
www.vetpharma.se

Ursoferran vet.

GLEPTOFERRON

Suggor som väger 15 kg vuxna avelsmålet för minigrisuppfödare

Den minsta överlevande smågris som fötts hos Gunilla och Erik Björnvad, Långås, vägde 165 gram, mot vanliga 300 – 400 gram. Som vuxen sugga väger den 15 kg. Avels- och uppfödningensmålet är att få så små grisar som möjligt, som växer så sakta som möjligt. Det gör dem mer attraktiva och köparna betalar gärna 2 500 kr per smågris.

avel

Våra vanliga produktionsgrisar ska bli vuxna så snabbt som möjligt, på så lite foder som möjligt. Minigrisar ska växa så sakta som möjligt, och bli så små som möjligt. I båda fallen handlar det om intensiv avel och klok utfodring, men med helt olika inriktning. Gunilla och Erik Björnvad avlar sedan 14 år på canadensiska minigrisar. Grisarna är inte större än kattungar när de föds.

Gunilla och Erik har tidigare fött upp pigghamgrisar och därefter även linderödssvin, men nu är det canadensiska minigrisar som upptar hela intresset. Åtta suggor och tre galter utgör besättningen för närvarande. Förutom uppfödning på vanligt sätt i boxar ska minigrisar fostras socialt och bli trivsamma sällskapsdjur, så att kunderna kan kela med dem och ha dem i lägenheter och villor.

-Det är lika mycket jobb med uppfödning av minigrisar som med hundar, säger Gunilla, om de ska bli de keldjur som kunderna förväntar sig. Fördelen med att fostra grisar jämfört med hundar är dock att de blir sociala och tillgivna på kortare tid än hundar. Men de är som ungar lika nyfikna och odygdiga och måste fostras redan som små.

-För att få fram tillräckligt många kultingar behövs det fler suggor än vid vanlig grisproduktion. Minigrisar är inte lika produktiva som produktionsgrisar. Det är t ex mycket svårt att få minigrissuggor dräktiga under vinterhalvåret, säger hon.

Gunilla tar 2 500 kr per kuling. Kunderna finns i hela landet. Nyligen kom en kund med flyg från Luleå till Halmstad och köpte två grisar.

Själva åker familjen Björnvad runt i landet för att titta på avelsdjur för att förbättra stammen, precis som avelsdjursuppfödarna av produktionsgrisar var hänvisade till innan index och andra värderingsinstrument började användas. Det har hänt att vi åkt 200 mil för att titta på en avelsgalt, säger Gunilla. Erik och Gunilla kommer just från Norrland, dit de levererat kultingar och tittat på nya avelsdjur.

Både arvet och miljön viktiga

Att det genetiska arvet är viktigt vet Gunilla

En vit tre år gammal minigrissugga. Vikt 19 kg.

En kull 2 veckor gamla canadensiska minigrisar.

3 månader och ca 3 kg tunga Roa sover i sin säng tillsammans med en nallebjörn.

och Erik, inte minst från sin tid som uppfödare av produktionsgrisar. Även i aveln med minigrisar har de fått påtagliga bevis på det. En sugga som fått en kull tillsammans med en galt har fått avkomma som väger 20 kg som vuxna. Med en annan galt har samma sugga fått avkomma som endast väger 15 kg som vuxna.

Värdet ligger i att få minigrisar som är så små som möjligt som vuxna. Som kultingar är alla minigrisar rara att ha i sängen och i lägenheten. Men om minigrisen som vuxen väger 80 kg, då är det inte lika roligt längre.

-Jag har fått många telefonsamtal från minigrisägare som varit förtvivlade för sina storvuxna minigrisar. De slutar inte att växa. Jag brukar fråga vad man betalat för grisen och ofta är det 500 kr. Då förstär jag genast att det inte ligger mycket avelsarbete bakom.

-Det finns också många som inte förstått att utfodra sina grisar med måtta. Grisar äter gärna och ofta och sätter som bekant gärna fett om de får för mycket mat. Minigrisar ska utfodras med extra kontroll på foderkonsumtionen och det är där som många gör bort sig. Man ska utfodra så man inte kan se ryggrad och revben när grisarna rör sig normalt, men när man känner på ryggen ska man lätt kunna känna ryggraden och revbenen.

-Att många kan bli lurade att köpa alltför stora minigrisar beror bl a på att det inte finns någon klar definition på vad en minigris är. Om jag t ex frågar Jordbruksverket, säger man att det är alla grisar som väger mindre än produktionsgrisar. Det innebär att även vietnamesiska hängbukssvin kallas minigrisar och dessa kan bli ganska stora.

Gunilla har flera synpunkter på Jordbruksverkets syn på minigrisarna. Bl a att de ska ha lika stort utrymme som vanliga

produktionsgrisar, trots att de är så små. Vidare att de ska märkas på samma sätt som vanliga grisar.

-Ett normalt öronmärke får inte ens plats på örat på en minigris, säger hon, och öronbrickor är därför nästan en omöjlighet. Vi minigrisuppfödare vill att chips ska vara godkända, som i Finland, men det har vi inte fått gehör för. Den EU-bestämmelse som gäller i Finland, gäller således inte i Sverige, konstaterar hon.

Gunilla och Erik märker ändå sina minigrisar med chips, eftersom försäkringsbolaget Agria kräver det för försäkringens skull.

-Det finns numera försäkringar för minigrisar, men för inte så länge sedan fanns ingen djurförsäkring just för minigrisar, men man godkände att de försäkrades som katt!

Bra beslut sluta med lantbruket

Erik arrenderar nu ut sin gård och har slutat med den konventionella grisuppfödningen. I stället har han startat åkeri med budbilar. Han har nu sju bilar som kör åt bl a posten, Saab och en rad företag.

-Att sluta med gården och lantbruket var det bästa beslutet i mitt liv, säger han. Det skedde visserligen p g a ohälsa, men jag har aldrig ångrat beslutet och arrendatorn uppskattar att ha fått 40 hektar ytterligare att bruka.

-När Gunilla kom hem och sa att hon ville köpa minigrisar, blev jag därför inte glad, säger Erik. Och särskilt inte när hon sa att vi ska ha grisarna inomhus. Men jag har helt ändrat uppfattning, minigrisar är väldigt trevliga djur, även att ha inomhus, säger han.

Lars-Gunnar Lannhard

Utgödsling • Stålbbyggnader • Hydraulikcylindrar
www.lr-system.se

LR•System AB

260 70 Ljussbyhed
 Tel 0435-4407 60. Fax 0435-4403 97

Fribergs
 Pump & Öl

VI har
ÖMRÖRARE

För industri och jordbruk

Konfig - Konstruktions -
 Byggnads

För mer information, ring 0875-0000 eller besök oss på vår hemsida
www.fribergs.se

OCH RÖR OM

Fribergs Verkstads AB
 Hålsjöberg, S-441 81 Hålsjö, Sweden
 Tel 0875-0000, Fax 0875-0001
 E-mail: info@fribergs.se

**Ju enklare,
 desto bättre**

*En samarbetspartner
 att räkna med*

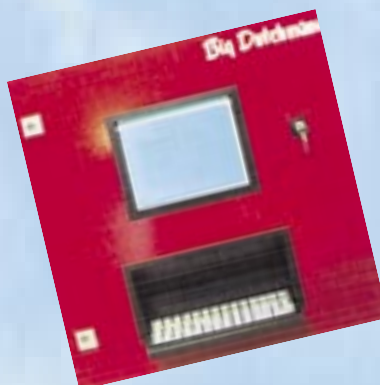

Tel 0500-41 81 90 • Fax 0500-41 99 57
 E-post: info@skovdeslakteri.se

www.skovdeslakteri.se

Blötutfodring har många fördelar...

Här är tre:

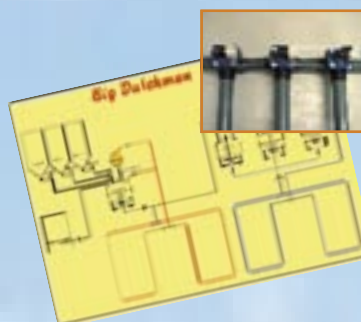

MC99NT

Den senaste tekniken för styrning, övervakning och registrering i utfodrings- och blandningsanläggningar.

Med eller utan restmängd?

Big Dutchmans blötutfodringar levereras antingen som rundpumpande, eller restmängdsfria med friskvattensköljning.

Service

Du har nu nära till service, från hela fem servicecenter runt om i landet.

Alltid snabb service!

*...du får dem
 alla från:*

NOJ Serviceverkstad AB

465 96 NOSSEBRO

Tel 0512 - 542 90 Fax 0512 - 541 40

Klippan 0435-181 90
 info@noj.se

Sulor med stötdämpande torra celler håller ofta bäst i grisskötares stövlar

Flera läsare hörde av sig när vi skrev om stötdämpande vattenfyllda sulor att t ex ha i stövlarna under arbetet i stallarna. Inget att undra på, svinskötare går mycket i stallarna, på hård betong och ofta i stövlar. Många blir trötta i fötterna. Med bättre sulor kan den hårda kontakten med foten och stövlarna mot betongen mildras och arbetsprestationen öka.

sulor

De sulor vi då beskrev har vätska som stötdämpande material. De som köpte och hörde av sig hit till GRIS tyckte de var bra. Men Anders Ekström, EAB Positivt Arbetsarskydd, Rörvik, har sålt vattensulor något år och säger att han numera rekommenderar stötdämpande sulor med torra celler som inte kan läcka om det kommer ned halm och annat material i stövlarna eller skorna. Han har fått ett antal reklamationer p g a att vätska ibland sipprar ut.

Flera varv runt jorden på hård betong för grisskötare

-Det är sex månaders garanti på sulorna och börjar de läcka får jag reklamationer, säger han. Jag har nu hittat en amerikansk sula som har något som liknar ett torrt skum i de stötdämpande cellerna. De som prövat den sulan säger att den är minst lika bra, om

inte bättre, och hållbarheten är klart godkänd även för bönder, säger han.

Det var Nils Andersson här på GRIS som uppmärksammade det dolda arbetsmiljöproblemet, när han fick syn på vattensulorna vid Mila-utställningen. Han har själv gått många år och mil som svinskötare och förman i svinstallarna och såg problemet. En människa går under sitt liv motsvarande ca 2,5 gånger runt jorden, eller hundra miljoner steg. Det gäller normalmänniskan med medellivslängd, men i yrken där man måste gå mycket blir det givetvis ännu längre. Det kan säkert gälla grisskötare. Går man på hårt underlag kan stöt- och vibrationsdämpande sulor öka komforten väsentligt och arbetsprestationerna öka. Man behöver nödvändigtvis inte vara helt slut i fötterna när kvällen kommer!

-Det finns flera olika sorters sulor från det amerikanska företaget, men jag rekommenderar lantbrukare och människor som arbetar i liknande miljöer att i första hand välja sulor med det torra skummet som dämpande medel, säger Anders Ekström, EAB Positivt Arbetsarskydd. När det gäller annat yrkesfolk eller för fritidsändamål, där man inte får så mycket skräp i skorna och stövlarna, spelar det mindre roll om det är vatten eller skum i sulorna, säger han.

Varför inte ge dina medarbetare en känga?

Förutom stöt- och vibrationsdämpande sulor som ökar komforten, säljer EAB arbetsskor och kängor för yrkesfolk som arbetar i krävande miljöer, exempelvis lantbrukare och inte minst svinproducenter.

De nya sulorna har ett stötdämpande torrt skum som håller bättre för folk som får skräp i skorna.

Vidare säljer han specialsulor för personer som drabbats av hälsoporre. Hälsoporre kan vara ett mycket besvärande handicap, och plågsamt, för grisuppfödare som tvingas gå på hårt underlag.

Den kraft foten ska ta upp vid gång är ungefär 120 % av din kropps vikt, om du springer ökar vikten på foten vid nedsättningen i golvet 3 – 5 gånger!

Om du och dina medarbetare har svårt att hinna det som ska göras, kanske ni behöver en känga! Eller i varje fall en sula!

Lars-Gunnar Lannhard

Atria ökade omsättningen 13,6 % första halvåret

Atria-koncernens omsättning ökade under första halvåret med 13,6 % och steg till 374,8 milj euro (330,0 milj euro 2002). Största delen av tillväxten härstammade från Sverige, eftersom affärsverksamheten vid Samfood AB, som anskaffades i höstas, fanns med under hela början av året. Affärsrörelsen i Sverige står för 38 % av hela koncernens omsättning.

Atria

Koncernens resultat före extraordinära poster var för rapporteringsperioden 7,9 milj euro (7,4 milj euro). För andra kvartalet var motsvarande resultat 5,9 milj euro (5,2 milj euro). Rörelsevinsten för andra kvartalet var 7,8 milj euro (6,4 milj euro), vilket var en ökning med 21,9 %. För halvårsperioden var rörelsevinsten 11,6 milj euro (9,5 milj euro), en förbättring med 22,1 %.

Atria närmar sig Swedish Meats marknadsandel

Atria har Finland och Sverige som hemmamarknad och är i Finland det största företaget i branschen. Av årets omsättning på drygt 800 milj euro kommer mer än 400 milj euro från Atria Oy, som svarar för affärsverksamheten i hemlandet. Liha ja Säilyke Oy har en omsättning på 40 milj euro och Lithells omsättning kommer i år att stiga till omkring 340 milj euro. För närvarande utgör den svenska andelen av koncernens verksamhet drygt 40 %.

Atria har sanerat Samfoods verksamhet och Lithells och alla dess dotterbolag torde nå en resultatnivå som är klart bättre än året innan. På detaljhandelsmarknaden har företaget, när de handelsmärken som företaget tillverkar räknas med, en marknadsandel på ungefär en fjärdedel. Därmed närmar sig företaget den marknadsandel som innehas av Swedish Meats, som är störst i branschen i Sverige.

Allt utom slakten går bra i Atria

Atrias affärsverksamhet går bättre inom alla

sektorer utom slakteriindustrin. Överproduktionen av griskött i Europa och Finland har försvagat prisnivån betydligt och förhindrat en sund ekonomisk resultatbildning. Svinkonjunkturen väntas bli bättre i något skede under nästa år.

Förutom i Litauen undersöker Atria möjligheterna att utveckla produktionsverksamhet i Ryssland. Detta kan Atria genomföra antingen ensam eller så försöker man söka upp en lämplig samarbetspartner.

7,9 % ökad grisproduktion

Produktionen av griskött ökade i Finland med hela 7,9 % första halvåret. Konsumtionen ökade med 1 %. Producentpriserna fortsätter att sjunka, vilket är en följd av det stora utbudet och ofördelaktiga valutaförändringar.

Priset på griskött har nästan motsvarat EU-medelpriset, medan priset på nötkött varit lite sämre än i EU i snitt.

Enligt prognosen för hela året kommer produktionen av griskött i Finland att öka med 5 % till 194 milj kg. Genomsnittliga slaktvikten beräknas till 81 - 82 kilo.

Swedish Meats har höjt betaltningen för KRAV-grisar

Som framgått av @-GRIS höjde Swedish Meats KRAV-gristillägget med 40 öre 25 augusti. Samtidigt startade en kampanj som ska locka fler att satsa på KRAV-grisar och stimulera de producenter som redan är aktiva.

Priset på KRAV-grisarna har haft en negativ utveckling det senaste året, men nu satsar Swedish Meats på att komma tillbaka mot tidigare prisnivå och åstadkomma en höjning.

Förutsättningarna är lagda för att stärka efterfrågan på KRAV-märkt kött över hela försäljningslinjen. Industriunderna visar ett större intresse för KRAV-godkänt

kött samtidigt som detaljhandeln ökar sina åtagande. Det ger förutsättningar till anatomisk balans, d v s avsättning för hela djuret, förklarar Camilla Sandenskog, produktchef på Scan Foods.

Ett annat exempel är Swedish Meats satsning på konsumentpaketerat färskt kött, vilket ökar tillgängligheten, så att fler styckningsprodukter kan nå konsumenten. Det gör också att fler butiker nu kan satsa hårdare på ekologiskt kött. Källa: Swedish Meats.

Svenskarna äter 20 % importerat griskött

20 % av det griskött som säljs i Sverige är importerat. 40 % av nötköttet är importerat.

Grisköttet kommer främst från Danmark till 58 %, Tyskland 25, Finland 4 och Holland 3 %.

Av nötköttet kommer 35 % från Irland, Tyskland 17, Danmark 14, Holland 7, Brasilien 6 och Finland 5 %. Det mesta lammköttet importeras och kommer främst från Nya Zeeland 57 %, samt Irland 20 och Tyskland 9. Källa: Swedish Meats.

Grisuppfödningen hämmar inflyttningen till Fyn?

Socialdemokraterna i Fyns amt i Danmark vill ha stopp på utbyggnaderna inom grisproduktionen. Partiet vill ha utrett vilken betydelse svinproduktionen har för miljön. Man tror att svingårdarna är ett hinder för att få nya inflyttare till Fyn.

STALLSYSTEM

Dalby ventilation Daltec utfodringar PanelTech inredningar Mik plastspalt

Ring för mer information och om ämnesförsäljare!

Tel 046-20 15 60

www.stallsystem.se info@stallsystem.se

Aluminium-trumma med utfällbar motor-enhet

Daltec utfodringar

En säker start med KwikUp

För svagt födda och kalla smågrisar.
Snabb energi till hungriga grisar, fler friska grisar som överlever, lägre dödlighet och lätt att använda.

0431-20802 • 0708-761715 • www.agrisyd.se

Tillverkare: Biofiber Danisco • Danmark

100 mg/ml, förpackningar: 50 ml, 5X50 ml, 10X100 ml.
200 mg/ml, förpackningar: 5X100 ml, 10X100 ml.

Uppfödarens säkra val av injektionsjärn till oss!

Pigeron vet.

- injektionsjärn till smågrisar

ad us vet.
- för ekonomisk behandling

Pigeron vet finns i glasflaska 100 mg/ml och i praktisk plastflaska 200 mg/ml.

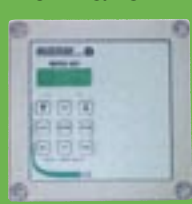
LEO Animal Health
Box 404 • 201 24 Malmö • Tfn 040-35 22 00 • Fax 040-611 94 08

50 år

Nyhet! MERA 500

Temperaturregulator till frekvensreglerad ventilation

- Utgång för motorregulator och spjällmotorer
- Robust och användarvänlig

Vi har stor erfarenhet av renovering och optimering av alla typer av ventilationsanläggningar!

Leverantör av frisk luft i 50 år!

MADSORASK

Industrivej 8 • DK-4261 DALMOSE
Tel 073-616 75 16, 0045-5818 8111
Fax 0045-5818 8300 madsorask@mail.dk

- Inomgårdsmekanisering -

SIKO® AB

Inredningar, utgödslingar & ventilation
Utrustningar & tillbehör = Allt för ditt behov

273 98 SMEDSTORP • 0414-513 00

SLP bygger för att slakta mer

SLP Pärson-koncernen i Helsingborg bygger ut bl a kylarna för att höja köttkvaliteten ytterligare, men även för att klara ev kommande ökade krav från Livsmedelsverket. Med nya om- och tillbyggnaden blir effektiviteten högre och det skapas förutsättningar för ökad slaktvolym. Investeringarna de senaste åren ligger i storleksklassen 50 mkr, varav 36 mkr 2003, berättar SLPs vd Peter Johansson.

ekonomi

företagsbesök

Effektiviteten i produktionen är alltid aktuell. Därför byggs nytt centralt kontor i nybyggnaden som ersätter tre andra kontorsrum på olika platser i slakterianläggningen. Ny avdelning för expedition och utlastning blir det också.

Stora förändringar

Under de senaste åren har förändringar skett i slakteriet i olika etapper. Vid en etapp förbättrades organhanteringen och i en etapp byggdes ny packningsavdelning. Det blir nu en transportgång emellan nya och gamla avdelningarna. Där ska man även kunna ställa pallgods.

En ny kyl blir för boskap. Med den blir kylkapaciteten nästan fördubblad, från 200 till 370 slaktkroppar. Därefter går det att hålla låg temperatur på slaktkropparna vid utlastningen på ca fyra grader.

Under fjolåret byggdes ny kyl för ca 600 grisar. Målet är att förbättra en redan hög

Peter Johansson.

köttkvalitet med lägre temperaturer. Detta är särskilt viktigt när styckningsdetaljerna ska lastas på lastbil att de har låg temperatur, för transport till bl a Strövelstorp- eller till Halmstadsanläggningarna.

I och med utbyggnaden av kylarna måste även maskinerna för kylning ökas och byggas ut. Kapaciteten är ökad med ca 50 procent. Då ingår kompressorer med värmeåtervinning. Hela elförsörjningen till fastigheten är också ombyggd.

All ombyggnad och nybyggnad har skett under pågående produktion och har inte stört det dagliga arbetet. Produktionen kan f ö efter om- och tillbyggnaden ökas av både nöt och gris.

Planerad ökning 2004

-Under 2002 slaktades runt 290 000 grisar och det blir ungefär detsamma under 2003, men för 2004 planeras en ökning, säger Peter.

Alla slaktkroppar av gris styckas på SLP

Utlastningsgång från kylrum till lastbil.

Pärsons i Helsingborg. Nöten styckas på annan plats i Helsingborg och därefter sker leveranser till Strövelstorp, där charken ligger. Skivningen sker i Halmstad. SLP har köpt ett nytt företag i norra delen av Halmstad, B-E Chark, där olika korvprodukter tillverkas.

Totalt har SLP Persons växt rejält. Enligt Peter finns det runt 400 personer anställda inom SLP Pärsons-koncernen. Omsättningen för koncernen är 1,3 miljarder, vilket blir ca 3,3 miljoner per anställd.

Nils Andersson

Ett av de nya kylrummen.

Också ett nytt kylrum.

Startskott för ekologiskt griskött i Norge 2 september

2 september gick startskottet för marknadsföring av ekologiskt griskött i Norge. Tre producenter levererar idag ekologiskt kött till kooperativa slakteriet Gilde, som ska marknadsföra det i utvalda butiker, i första hand i Oslo. Källa: Norsvin. /LG

SLP

Långsiktig partner för dig som leverantör
av slakt och livdjur.

Vårt mål är att genom aktiv prispåverkan
bidra till ett högt avräkningspris på dina
slakt- och livdjur.

Detta är möjligt genom våra framgångar
på marknaden med varumärket PÄRSONS.

Följ Prisutvecklingen på vår hemsida
www.slakteriprodukter.se

Kontakta oss för mer information!

Aktuell notering och marknadstillägg redovisas
varje vecka på www.slakteriprodukter.se
eller 042-17 54 00

Carina Laurell ny vd i Stallmästaren

Lantmästare Carina Laurell tillträdde som vd i Stallmästaren AB, Lidköping, 1 september, efter Claes Sagerström, som vill trappa ned när han närmar sig pensionsåldern. Carina kommer närmast från Swedish Meats, där hon jobbat mest med nötförågor. Stallmästaren AB har 10 anställda och huvudprodukten är örönmärken för nöt, får och svin, men man säljer även andra produkter för animalieproduktionen.

Stallmästaren köptes 1 januari 2002 av konkurrenten OS Husdyr-remerkefabrikk A/S i Norge, men drivs vidare i samma omfattning som tidigare.

PELARTORK

Användningsområde:

- * Kylning av buffertlager före torkning
- * Kylning av nytorkad spannmål
- * Konditionering av långtidslagrad spannmål
- * Torkning under gynnsamma förhållanden

Fördelar:

- * Flexibelt, enkelt och billigt system
- * Pelarna placeras fristående alltid synliga
- * Spannmålsdjup 2 – 8 m 10 – 10 000 ton
- * Sänker snabbt temperaturen

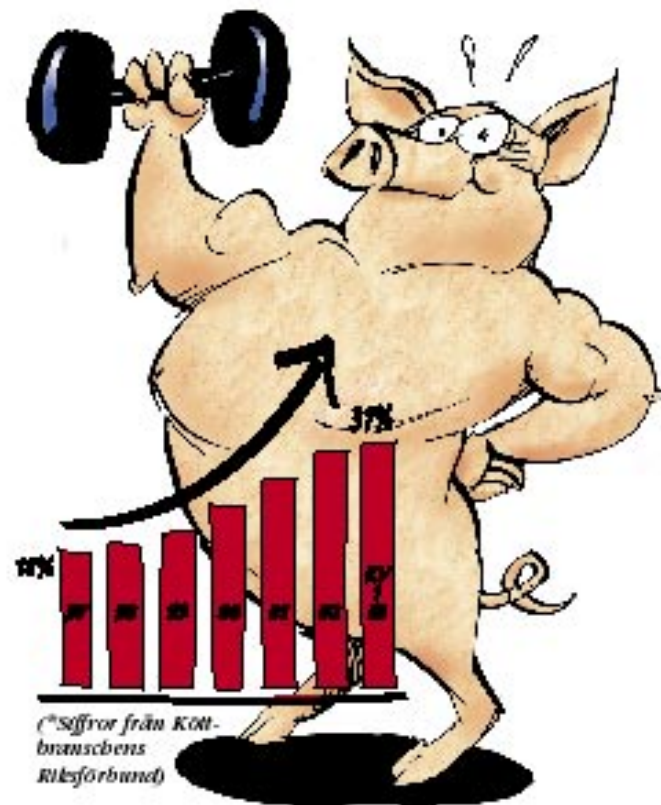
SAMLE
SILOSYSTEM

Y-TE AB, Ekarps Gård, 274 92 Skurup
Tel 0411-53 69 00 Fax 0411-53 69 05
www.y-te.se info@y-te.se

08

Starkare för varje år!

Privatslakten fortsätter att växa - igen!

För varje år är det fler som väljer att göra affärer
med oss och med de privata slakterierna. Marknads-
andelsutvecklingen talar sitt tydliga språk: Från ca 18 %
1997 till över 31% första kvartalet 2003*, i en allt snabbare
tillväxttakt! I takt med tillväxten satsar vi ännu mer på att
erbjuda bästa möjliga service, personligt bemötande och
högkvalitativt djutmaterial - och inte minst en bättre eko-
nomi för dig som producent. Kom med i ett vinnande lag
- det finns plats för dig också!

www.avelspoolen.se

norsvin

**AVELS
POOLEN**

◆ Svenska Avelspoolen AB, tel 0500-48 30 65 ◆

Nu ett år med grispris under 8 dkr Även stora uppfödare har problem

Äntligen har vi fått en prishöjning på grisköttet! Det är faktiskt mer än ett år sedan priset sjönk ner under 8 dkr och det märks tydligt på likviditeten. Banker och kreditföreningar är mycket obervanta på vad som händer och som jag har skrivit tidigare här i GRIS så är det bara svinproducenter med bra effektivitet som överlever. Det som är nytt nu är att flera riktigt stora grisproducenter också har ekonomiska problem.

ekonomi

Danmark

Trots detta har vi köpt nästan 9 000 ton korn under skördeperioden, men det är naturligtvis med en förmodan om att priset stiger längre fram under säsongen. I genomsnitt har vi betalat ca 5 dkr mer per 100 kg nu i höst, än vi fick göra under senaste året. I gengäld kan vi köpa soja till bättre pris, än vi gjort under senaste året.

Skörden har gått fantastiskt bra i år. Snabbt, torrt med bra kvalitet. Utbytet hos oss var lite bättre än genomsnittet för området. Rapsen var vi dock lite besvikna på. Den såg fantastiskt bra ut, men gav inte så mycket som vi hade trott.

Mindre behagligt i stallarna

I stallarna har det varit mindre behagligt i sommarvärmen. Vi har varit uppe i 34 graders värme både i slaktsvinsstallet och i BB-avdelningen. Trots detta har vi inte haft någon betydligt höjd dödlighet, men ett par högräktiga sugor har tyvärr inte klarat värmen. Och så fick vi en våldsam galopperande colidiarré i grisningsstallet, som vi som tur var fick snabbt bukt med.

När det är hög sommartemperatur gäller det 47 dkr per slaktgris, 161 dkr per suga och 142 dkr per smågriscontainer (190 liters). Förddubblas det priset, då blir det riktigt dyrt att få djuren hämtade.

Men samtidigt inför de en ordning där man kan hyra en kylcontainer som kan hålla grisarna "friska" ett par dagar. Detta bland annat

för att minska luktsträngarna. Jag är rätt säker på att många svinproducenter vill utnyttja den möjligheten. Vi är ju alla intresserade av att generera omgivningen så lite som möjligt (och oss själva). Samtidigt kan vi underlätta vårt eget arbete med döda djur.

Optimismen är annars lite svår att se just nu. Danske Slakteriers senaste prognos säger dock att vi kan vänta ett plus på grispriset med 25 öre per kg per kvartal framöver. Så det går i alla fall framåt. Men det blir fortfarande svårt att komma över den långa period vi haft med dåligt pris.

Som alltid när ekonomin är dålig spekulerar man i vad man kan göra bättre. En av de kostnadsposter som kan trimmas är att optimera arbetskraften. Om vi jämför oss med flera andra svinbesättningar, har vi förhållandevis många anställda (jag vet att jag har skrivit om detta tidigare). Detta är i och för sig okey, om man därmed får bättre resultat.

Tyvärr tycker jag inte att jag får det. Med fyra anställda (mot tidigare två) har jag räknat ut (trots bra resultat i grisningsstallet) att jag har fördubblat min löneutgift (med 400 000) och tjänat 80 000 dkr genom ökad effektivitet. Så vem som är dummast kan ni ju själva tänka er in i!

Inget danskt svinstopp, säger miljöministern

Den danske miljöministern Hans Chr. Schmidt kommer inte att medverka till något stopp för vidare utbyggnad av danska grisproduktionen. Det klargjorde han i en diskussion med folketingsmedlemmen Inger Bierbaum (S), Nordborg. I stället vill han att amten (länerna) får bättre styr på förhållandet mellan djurproduktion, kväveläckage och hänsynen till naturen.

Inger Bierbaum menar att Danmark är på väg mot ett holländskt scenario, där svinproduktionen byggs ut och staten på sikt tvingas köpa ut grisuppfödarnas produktion för att minska miljöbelastningen. Källa: Jyske Vestkysten.

Annica Gransröm

Jag har i alla fall kort och syniskt sagt att om de anställda inte kan tjäna in sin egen lön, då blir medarbetarstaben reducerad till det den var tidigare. Eller i bästa fall en anställd mindre. Jag har helt enkelt inte råd till att vara en god arbetsplats just nu, under dagens ekonomiska förhållanden.

Annica

7 % mer, eller 62 % av danska grisköttsexporten går till EU

Danska grisköttsexporten och exporten av levande grisar ökade med 7 % till 877 400 ton första halvåret i år. Exporten till EU ökade 8,4 % (545 800 ton) till 62 %. Ökningen beror mest på den svaga valutakursutvecklingen för dollar och yen. Tredjelandsexporten ökade 4,5 %, eller 331 700 ton.

Tyskland, Storbritannien, Italien, Sverige och Frankrike köpte mest danskt griskött bland EU-länderna och Japan, USA, Ryssland, Sydkorea och Australien var största köparna utanför EU. Källa: Swedish Meats.

Lithells får systerföretag i Litauen

Finska Atria övertog 28 augusti aktiestocken i köttföretaget UAB Saltuva i Litauen för att börja bygga upp ett tredje marknadsområde jämte Finland och Sverige. Saltuva bygger en modern fabrik i Vilnius, som ska tillverka köttprodukter och vara färdig nästa sommar. Företaget har fått ett betydande investeringsbidrag för den nya fabriken. Aktiemajoriteten ägdes av nuvarande vd som även fortsätter leda företaget.

Förvärvet av Saltuva är Atrias första steg i riktning mot en stark ställning i Litauen, som med sina 3,5 milj invånare har den största marknaden i Baltikum.

Marknadsandelen är 10 % och omsättningen 10 miljoner euro. Inom köttbranschen i Litauen verkar ännu inga andra företag i västerländsk ägo. Inget företag har en helt dominerande marknadsställning.

Genom EU-anslutningen väntas strukturen bli väsentligt förändrad och

verksamheten centraliserad genom kedjebildning inom handeln.

I Baltikum har varje enskilt land på grund av olika konsumtionsvanor en egen marknad, och därför tillverkas produkterna nationellt i varje land. Atria tror på sina möjligheter att lyfta företagets ställning under de närmaste åren. Källa: Atria.

LaxPro Liq

- Fiskensilage för tillväxtgrisar och digivande suggor
- Högvärdigt fiskprotein
- Flytande foderråvara förenklar hanteringen på gården
- God smaklighet vilket stimulerar foderintaget
- Prisivärd

Kontakta Din Förförsäljare för mer information.

Lactamin
SPECIALFODERFÖRETAGET

Tel 011-28 36 65 www.lactamin.se

Bokföring. Nu nästan ett nöje.

e-bokföring förenklar din vardag som företagare rejält. Varje gång du loggar in får du automatiskt veta vilka händelser på företagets konto som ska bokföras. Några klick senare är du klar!

e-bokföring passar bäst för små företag, skogs- och lantbrukare och föreningar. Det är så lätt att det nästan blir roligt.

► Prova om e-bokföring med din förlägsnadsförening på banken eller gå till www.forsoring.se/partnaren.se/e-bokforing

Animal Nutrition

FORMI

Vad får grisarna **i fodret!**

Formi® – det första EU-godkända alternativet till foderantibiotika

- Optimal säkerhet för människor och miljö – inga restmängder
- Effektivt mot E-coli och salmonella
- Förbättrar markant grisarnas produktionsresultat
- Skonsam och lätthanterlig produkt

Den mänskliga faktorn i svinstallet

De senaste månaderna har jag skumat de flesta forskningsrapporter om arbetsmiljön i svinstallar som tryckts sedan 1990. Sammanställningen av artiklarna – ett uppdrag för en arbetsvetenskaplig konferens i höst – har i rötmanadshettan gett anledning till reflektioner kring människans situation i svinnäringen, västvärldens framtida roll i produktionen av griskött, m m.

forskning

Höga krav

I Sverige föreskriver arbetsmiljölagen i bästa samarbetsanda, att arbetsgivare och anställd gemensamt ska se till att förhållandena i jobbet blir bra. Det gäller i byggnader för svinuppfödning och för alla andra miljöer och branscher. Arbetstagaren ska naturligtvis skyddas till liv och lem under arbetet och vid förflyttning till och från arbetsplatsen. Arbetet kan stoppas vid uppenbara hälso-

risker. Men lagen föreskriver också t ex att jobbet ska vara anpassat till individens fysiska och psykiska förutsättningar. Den anställda ska kunna påverka sin egen situation och använda sina kunskaper och färdigheter i arbetet på ett för honom eller henne utvecklande sätt.

Vi var nog först och bäst även då det gäller arbetsmiljön

Internationellt var vi 1978, när arbetsmiljölagen kom, tidigt ute med en så tydlig markering att arbetsmiljön avser människans totala arbetssituation. Föregångaren var en snävare "arbetarskyddslag" inriktad på olycksrisker och mycket tidigt – faktiskt redan från 1889 – gällde en "arbetsfarelag". Av andra länder fick vi inte sällan höra att vi byggde upp handelshinder med våra skarpa krav. Och man skrattade åt att arbetsmiljölagen även gällde för militära förband! Vår forskning om risker med t ex asbest och vissa lösningsmedel ifrågasattes länge, inte minst i USA.

Harmoniseringen av arbetsmiljöreregler inom EU går emellertid i stort sett i vår riktning, precis som skett på djurmiljöområdet. Men det kan naturligtvis i värsta fall komma nya signaler som gör att nationella arbetsmiljöreregler får vika. Så fungerar EU, det ska man kanske tänka lite extra på i dessa EMU tider. På djurområdet kommer vi nog att minnas t ex den slojade salmonellakontrollen av s k köttberedningar, reglerna för djurtransporter och en del annat, där Bryssel gripit in utan att lyssna på oss.

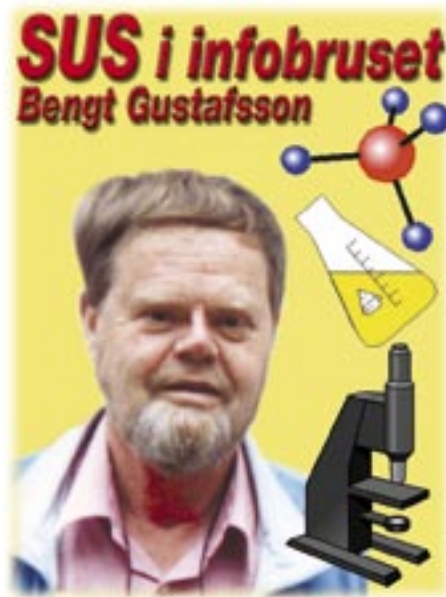
Listan på problem blir lång

Det bestående intrycket av mitt läsande är inte oväntat, att arbetsmiljön i svinproduktionen världen över sällan fyller alla de krav man har rätt att ställa i dag. Det är lätt att finna förhållanden som knappast skulle accepteras i andra näringar. Hos oss skulle flera stallar med lagens hjälp sannolikt kunna stängas tidvis. Som den andra ytterligheten har vi så USA där djurskötsel i långa stycken är helt undantagen gällande arbetsmiljölag.

Brist på demokrati på arbetsplatsen ökar sjukskrivningarna, stod det i gårdagens tidning.

Detta är nog sällsynt i svinskötseln, men där finns som sagt andra problem.

Hörselskador och besvär i rygg och leder är de vanligaste följderna av närvaron av bullrande maskiner och skrikande grisar och frånvaron av tekniska hjälpmedel och skötselsystem som kan minska lyft, ansträngande kroppsställningar och tidsödande handarbete. Damm och gaser och ett enligt uppgift hundratal andra komponenter i stallluften skapar luftvägslidanden, hosta, rinnande ögon, allergier och annat. Detta komplex av orsaker och verkan har kartlagts på olika håll i världen. Tyvärr har det hittills mest blivit eländesbeskrivningar. Kunskaperna brister ännu år 2003 rörande hur och i vilka doser olika ämnen enskilt eller i kombination med andra påverkar

skötarens hälsa på kort sikt eller efter flera års exponering. Olycksriskerna vid kontakten mellan djur och människa vid sådana jobb som boxrengöring, vägning, flyttning av djur, kastrering, vaccination, o dyl är ett tredje problemområde där forskningen anvisat förebyggande åtgärder.

Mer forskning

Dessa "traditionella" risker, såsom hörselskador, lungbesvär, ryggont och olycksfall har det forskats på i de flesta andra branscher och vissa resultat bör vara överförbara till våra förhållanden. Många gånger anses tyvärr de förebyggande åtgärderna bli för kostsamma för uppfödaren. Den fjärde och sista huvudgruppen av problem i svinproduktionen är mer branschspecifik. Det gäller det som numera sammanfattas under beteckningen den psykosociala arbetsmiljön.

Hit hör allt som gör att man är stolt över att delta i produktion av griskött och gärna talar om sitt fina jobb med släkt och vänner. Det kan gälla arbetsuppgifterna, lönen, använd teknik, arbetstider, relationer till arbetsgivare, kamrater och kringboende och mycket annat som går att förbättra i vår näring. Och där det utan tvekan behövs mer forskning.

Höjd status på människans insats livsviktig för svinuppfödning i väst

I väntan på s k genombrott får vi hoppas på snar framgång i bl a det pågående arbetet med att utveckla ny svinstallsteknik, typ rörliga golv, robotisering av vissa arbetsmoment, avskiljning av djurens luftzon från personalens och liknande som gör jobbet hälsosammare, renare och mer stimulerande.

Den positiva effekten av bonussystem, vidareutbildning och utveckling av naturliga karriärvägar särskilt för unga medarbetare har konstaterats i flera undersökningar och måste få bredare tillämpning i praktiken. Lösning av problemen med bristande insyn i uppfödningen, antibiotika i fodret, ohämmad utbyggnad av storanläggningar,

STALLSPECIALISTEN

ÄTBÅS

Med extra finesser utöver det vanliga

Stängningsbågen är den kraftigaste på marknaden. Rören är utformade så att öppna ytor finns för märkning, vaccinering och seminering utan problem.

Öppningsbara fronter med ljuddämpning. 30 mm betongskiva, djup 850 mm.

Myrby Mekaniska Verkstad

Ekebygatan 3, 745 37 Enköping

Tel 0171-275 80 Fax 0171-341 14

www.myrbymejaniska.se info@myrbymejaniska.se

HELSVENSK • RATIONELL • EKONOMISK

gödselhantering, lukt och vattenföroreningar hör naturligtvis också hit. Konsumenten och omvärldens syn på dem som företräder näringen är avgörande för statusen.

Lyckas inte västvärlden höja jobbet i svinstallet till den nivå som arbetsmiljölagen åsyftar, samt förvärva och behålla omvärldens sympatier i övriga ödesfrågor, tror flera artikelförfattare att produktionen av griskött på sikt flyttar till områden med mjukare tillämpning av regler om arbets- och djurmiljö, livsmedelssäkerhet, produktkontroll, omgivningshygien, o dyl. Några menar att kycklinguppfödningen, som har liknande problem, redan är på väg dit.

Avlövad arbetsmiljöforskning

Luften tycks har gått ur den tidigare ganska framträdande skandinaviska forskningen inom den gröna arbetsvetenskapen. Detta drabbar naturligtvis också svinnäringen. Arbetsmetodik och teknik för nu en tynande tillvaro som disciplin vid SLU och i övriga Norden, både beträffande forskning och utbildning. Lantbrukshälsorna har lagts ner eller försvunnit in i och uppslukats av större företagshälsor med begränsat intresse för svinskötarens miljö och hälsa. Till konferenser om jordbrukets arbetsfrågor skickas knappast någon svensk delegat längre. I vecka 35 samlas de nordiska forskarna på lantbrukets arbetsmiljö till möte i Norge. Av ett 30 tal föredrag berör bara ett par svinstallsmiljön (luftvägsproblem). Den kraftsamling som behövs inom vissa forskningsområden tycks i framtiden bara kunna ske på EUs villkor.

Omsorgen om människan oavsett kön avgörande för uthållighet

Är inte människan den viktigaste resursen vid grisuppfödning och annan livsmedelsproduktion? Ja, lyssna noga när folk från vårt jordbruksdepartement högtidstalar. Då är jordbruket en framtidsnäring, men det verkar från 08-horisonten vara traktorn och fritidshästen som ger näringen dess tjusning. Människan i köttproduktionens tjänst tas främst fram när något skall kritiseras t ex vid brister i salmonellakontrollen eller i samband med försummad djuromsorg eller dålig marknadsföring. Nyligen har det bestämts att våra veterinärer ska synas i sömmarna.

Själv vill jag till slut i jämställdhetens namn

Grisköttinköparna informeras om svenskt griskött

18 september håller Sveriges Grisuppfödare ett seminarium i Stockholm för inköpare och industrianvändare av griskött. De ska informeras av uppfödarna direkt, och inte via slakt och mellanled, om fördelarna med svenskt griskött, svenska modellen, salmonellaläget och inte minst det ekonomiska dagsläget för svensk grisproduktion. Syftet är givetvis att inköparna ska få bättre underlag för sina inköpsbeslut, där inte enbart priset är avgörande.

slå ett extra slag för kvinnan i svinstallet. Hon gör ett utomordentligt jobb och hennes speciella (ergonomiska) arbetsmiljöproblem är generande dåligt belasta i de forskningsrapporter jag läst i sommar.

På tal om jämställdhet och fjäderfän påstår min sommargranne att Margareta Winberg efter den stundande folkomröstningen ska byta ut hälften av Sveriges drygt 2 000 kyrktuppar mot kyrkhönor.

Men det är väl en rötmanadsskröna?

Bengt

uppvärdera
dina fötters arbete
- ge dem bästa support!

Dina fötter belastas med 120 % av din kroppsvikt när du går! Stötdämpare är en självklarhet på din bil, med stötutjämnande fotsulor får även du själv en mjuk gång. Skillnaden är markant på hårda underlag!

Förebygg skador, smärta och trötthet i fötter och ländrygg. "Fotlabbets" inläggs-sulor har "open cell system" för bästa stötdämpning.

Stl 36 - 47. Pris exkl moms och porto
Soft Sole 120 kr, Full Moldet 180 kr, Action Contour 200 kr, Graphite Orthotic 400 kr.

EAB Positivt arbetsskydd
Tel 0382-214 50, fax 0382-214 55, bil 0102-652777

Sveriges ledande specialistföretag i samarbete

Din totalleverantör till grisstallet

Bygglant och SIMIA har den spetskompetens som behövs för att kunna erbjuda Dig kompletta svinstallar med det bästa produktionssystemet

- **Stallar**
- **Ventilation**
- **Inredningar**
- **Gödselhantering**
- **Utfodring**

bygglant

ETT LANTMÄNNEFÖRETAG

Lidköping 0510-885 00
Malmö 040-22 51 00
Örebro 019-21 78 70
www.bygglant.se

SIMIA AB

593 95 Västervik • Tel 0490-401 00 • Fax 0490-400 70 • www.simia.se
Lokalkontor: Hammenhög 0414-44 03 00 Trollhättan 0520-44 41 34
Bergkvara 0486-202 05 Norrköping 011-741 28 Ängelholm 042-690 06
Halmstad 035-583 32 Strängnäs 0152-400 17

Nu kan vi liksom grisar bo i halmhus

Nu är det inte enbart grisar, utan även människor som kan bo i halmhus.

Danska företaget BioCore A/S tillverkar byggplattor av halm och har just byggt ett helt bostadshus med prefabricerade väggar av halmplattor. Ytterrivgarna är tjocka och isolerande, innerrivgarna tunna och isolerade mot ljud.

byggmaterial

Halmplattorna påminner mycket om spånplattor och används på samma sätt. Metoden att tillverka plattorna är utvecklad av Lars Jensen Schou, Esbjerg, och är patenterad. BioCore tillverkar plattorna och säljer dem via bygghandel och till byggindustrin. Det första bostadshuset helt tillverkat av halmplattor visades nyligen utanför Haderslev.

Halmplattorna kan, liksom spånskivorna,

föras med en färdigbehandlad yta från fabrik, eller målas och tapetseras.

På bilderna ses de prefabricerade byggelementen resas på en husgrund. Taket kan läggas direkt på väggelementen.

Ökat förtroende för svenskt kött men importandelen ökar ändå

Sommarens utbrott av salmonella har inte påverkat konsumenternas förtroende för svenskt kött. Det visar en färsk konsumentundersökning från Temo. Salmonellafriheten är ett av de viktigaste skälen för konsumenten att välja svenskt kött. Men importköttet ökar ändå på marknaden.

griskött

Lantbrukarnas Riksförbund genomförde i våras med hjälp av Temo en omfattande kartläggning av de svenska konsumenternas attityder till svenskt kött. Efter sommarens utbrott av salmonella fick Temo, i augusti 2003, i uppdrag att studera om förtroendet för svenskt kött påverkats.

Undersökningen från augusti visar att:

- * 87 procent av konsumenterna har stort förtroende för de råvaror som produceras av desvenska bönderna. Det är en ökning med 4 procentenheter från december 2002.
- * 82 procent har stort förtroende för det griskött som produceras av de svenska bönderna medan endast 22 procent säger sig ha stort förtroende för danskt griskött.

- * Andelen konsumenter som har ett sämre förtroende för svenskt griskött den senaste tiden är 13 procent medan 6 procent anser sig ha fått ökat förtroende. 80 procent uppger att de har oförändrat förtroende. Motsvarande siffror för det danska grisköttet: 37 procent sämre, 1 procent bättre och 58 procent oförändrat

Konsumentundersökningen från januari 2003 visar att:

- * Det viktigaste för konsumenten i djuromsorgen är att bonden "kan garantera att de produkter man producerar är salmonellafria".
- * Nästan lika viktigt är kravet att bonden "sköter sina djur väl".
- * Högt upp på konsumenternas kravlista står också att bonden "inte använder antibiotika för att djuren ska producera mer".
- * 35 procent av konsumenterna oroar sig för att böndernas användning av läkemedel till djur kan skapa motståndskraftiga/resistenta bakterier. Bara en tredjedel så många, 12 procent, oroar sig för att de svenska böndernas produkter kan innehålla salmonella.
- Det är glädjande att böndernas och myndigheternas arbete med att säkra kvaliteten på svenska livsmedel avspeglas i konsumenternas attityder. Samtidigt kan

vi konstatera att importkött och import av beredda köttprodukter som inte salmonellatestats ökat kraftigt.

Det tycks som om konsumenterna säger en sak men gör en annan vid kyldisken, konstaterar LRFs förbundsordförande Caroline Trapp.

Importen av nötkött har ökat med 22 procent under det första halvåret 2003. Motsvarande siffror för griskött är 7 procent enligt en preliminär sammanställning av data från Jordbruksverket och SCB.

De färskas importsiffrorna betyder att svenskt kött tappat ytterligare marknadsandelar i Sverige. Bara tre av fem biffar och fyra av fem fläskkotletter som äts i Sverige är idag producerade på svenska gårdar. I början av 90-talet var importen nästan obefintlig.

- Vi har världens bästa djuromsorg i Sverige och de svenska bönderna ligger i frontlinjen när det gäller miljöhänsyn. Vi ligger också bland de absolut främsta i världen när det gäller säkra livsmedel. Men kanske har vi varit för dåliga på att berätta om fördelarna med svenskproducerad mat, även om konsumentundersökningen anger att så inte är fallet.

- I slutänden handlar det om att få konsumenten att gå från ord till handling. Och här har vi ju uppenbarligen inte gjort tillräckligt, säger Caroline Trapp.

Importens andel (%) av svensk köttkonsumtion:

År	Nötkött	Griskött	Fågelkött
1990	9	5	
1993	15	5	
1995	15	9	2
2000	28	19	12
2002	36	19	25
2003 (prognos)	40	20	

Skabbsanerad? Javisst!

Axilur® vet. Pulver 4%

Fenbendazol

Effektivt mot grisens samtliga inälvsmaskarinte bara knutmasken!

Efter skabbsaneringen bör man välja ett avmaskningsmedel som är effektivt, enkelt att använda och som rekommenderas av veterinär.

Axilur® vet. Pulver 4% finns i 0,5 kg och 2,5 kg ekonomiförpackning.

Vill du veta mer? Rekvirera gärna en gratis informationsbroschyr från Intervet AB.

En receptfri originalprodukt

Intervet AB • Box 47604 • 117 94 Stockholm
Tel 08. 775 76 50 • Fax 08. 775 76 51

Swedish Meats går samman med Wedins Slakteri AB/ Nyhléns Chark AB

Swedish Meats köper 49 % av Lennart Wedins Slakteri AB. I anslutning till samgåendet kommer Wedins Slakteri AB att byta

namn till Nyhléns Chark AB, som också är ett väletablerat varumärke på charkvaror i Norrland sedan början av förra seklet. Det nya bolaget beräknas få en omsättning på omkring 400 mkr.

Samordningen mellan bolaget kommer att beröra personal vid Swedish Meats

anläggningar i Skellefteå med 95 anställda och Östersund, där verksamheten bedrivs på entreprenad av Lits Djurservice, samt Wedins anläggningar i Ullånger, Lunde och Skellefteå med totalt 80 anställda. Källa: Swedish Meats.

Produktguide/Servicekupong Gris

Jag önskar att följande företag lämnar mer information direkt till mig, stryk under eller kryssa för:

☐ A				☐ Inredningar	sugg-, slaktsvin-	Jyden	15
☐ Arbetsskydd	Wat-Out skyddsskor	EAB	30	☐ Inredningar	utfodringsbås	Myrby	26
☐ Avelsdjur		Avelspoolen	23	☐ Inredningar	Vedevågsboxen	Myrby	26
☐ Avmaskningsmedel	Axilur	Intervet AB	29	☐ Inredningar		Funki AB/NOJ	13
☐ B				☐ Inredningar		Siko	21
☐ Behandlingsvagn	för smågrisar	M Gustafsson	7	☐ Inredningar		Stallbyggen	15
☐ Betongprodukter		Simia	32	☐ J			
☐ Byggmaterial	lättklinker	Groba	11	☐ Järnpreparat	injektion, Gleptosil	Pharmacia	5
☐ Byggnation	djurstallar	Stallbyggen	15	☐ Järnpreparat	injektion, Pigeron	Lövens Läkemedel	21
☐ Byggnation	ritningar	Groba	11	☐ Järnpreparat	injektion, Ursoferran	Vetpharma	17
☐ Byggnation		Byggglant	27	☐ Järnpreparat	pasta, TransFer	Bole	3
☐ D				☐ Järnpreparat	torv, Gristorw	Södra Århults Torv	1
☐ Dammbekämpning	Blötlägg. kylning	Ergo Miljö	15	☐ K			
☐ Desinfektionsmedel	Parvocide	Kontrollhudar	30	☐ Konsulttjänster	jonkontroll	Mutec	7
☐ Doserare	Dosmatic	Trädgårdsteknik	11	☐ Krossar	reservdelar, Skiold	Rotage	5
☐ Doserare	vätske- Dosatron	Bole	3	☐ Krossar		Funki AB/NOJ	13
☐ Dräktighetstestare	Dosatron	Bole	3	☐ Kvarnar	reservdelar, Skiold	Rotage	5
☐ E				☐ Kvarnar		Funki AB/NOJ	13
☐ Elkraftverk	traktor-, Green Power	Energi-Teknik	11	☐ Kvävefixerare	Gylle Fresh	Foder & Spannmål	9
☐ Elverk	mobila, traktordrivna	Kvänums Järn	11	☐ L			
☐ F				☐ Lampor	infraröd-, lågenergi-	Bole	3
☐ Foderautomater	ad lib, Turbomat, m m	Groba	11	☐ M			
☐ Foderautomater	Piggomat	Skälby Maskin	5	☐ Mjölkersättningsautomat	Lamur	Lamur Fodersystem	15
☐ Foderautomater	torr-, våt-, Verba	Bole	3	☐ Märkning	spray	Bole	3
☐ Foderkomplement	KwikUp	Agri Syd Center Gross	21	☐ O			
☐ Foderkomplement	smågris-, Kick-Start	Bole	3	☐ Omrörare	rostfria	Fribergs	19
☐ Fodertillskott	Formi	BASF	25	☐ P			
☐ Fodertillskott	Orego-Stim	Ecopharm	32	☐ pH-sänkare	ättika	Perstorp AB	31
☐ Foder	LaxPro Liq	Lactamin	25	☐ Pumpar	-gödsel, Astimac	13	
☐ Foder	premixer	Kvarnbyfoder	13	☐ H			
☐ H				☐ Ryggspurtor	batteridrivna	Trädgårdsteknik	7
☐ Halmskärare	hydraulisk	Skogaby Stallmiljö	11	☐ Rådgivning		KLS	11
☐ HP-Soja	Hamlet Protein	Linkan	7				
☐ Hydraulicylindrar		LR-System	19				
☐ Hygienförbättrare	Boxnytta	Södra Århults Torv	1				
☐ Högtryckstvättar	Kränzle	Gelins	9	☐ S			
☐ I				☐ Semin			
☐ Information	webb, internet	Agriprim	9	☐ Silor	foder	Avelspoolen	23
☐ Inläggssulor	stötdämpande	EAB	27	☐ Silor	glasfiber med cyklon	Stallbyggen	15
☐ Inomgårdsmö.	utrustn. tillbeh.	Siko	21	☐ Skyddsutrustning	andningsmask	Rotage	5
☐ Inredningar	PanelTech	Stallsystem	21	☐ Slaktmognadsmätare	Värde-mätaren	Groba	11
☐ Inredningar	plast-, rostfritt	Groba	11	☐ Slakt		Pigliner	32
☐ Inredningar	repsatser	AIS/AvestaPolarit	11	☐ Slakt		Ginsten Slakteri	15
☐ Inredningar	rostfria, plast	AIS/AvestaPolarit	11	☐ Slakt		Skövde Slakteri AB	19
				☐ Slakt		Swedish Meats	2
						Dalsjöfors Slakteri	7

PARVOCIDE™

Effektivt desinfektionsmedel
till bra pris

- ✓ Patenterat
- ✓ Långtidsverkande
- ✓ Godkänt av SJV

PARVOCIDE™ köper du
förmånligt direkt från KHi.
Beställ på telefon
0502-411 31 eller
046-72 29 10.

Årsmöte och svinkongress i Danmark 28 – 29 oktober

Landsudvalget for Svin håller årsmöte i
Herning Kongrescenter 28 oktober 9.30.
Årsmötet följs direkt av Kongres for Svine-
producenter, som fortsätter även 29 oktober.
På Kongres for Svineproducenter presenteras
de senaste resultaten från svinforskningen.
Anmälan på www.danskeslagterier.dk

Bygglant börjar bygga gårdsanläggningar för eldning med spannmål och halm

Mats Rölleke, Falkenberg, började 11
augusti bygga upp en ny avdelning inom
Bygglant, för projektering och byggnation
av gårdsanläggningar för eldning med i
första hand spannmål och halm, men även
pellets och annan bioenergi. Samarbete sker
med K Teknik, Falun, som säljer utrustning
från Faust.

Wat-Out Skyddskängor

och skyddsskor när du
arbetar i blöta och frä-
tande miljöer, t ex djurstäl-
lar. Wat-Out är tillverkade av ett patenterat
teknologiskt material som är betydligt
tåligare än läder. Beställ testrapport.
Godkänd EN 345 S3. Storlek 38 – 46.
Kängor 540 kr, skor 520 kr exkl moms o frakt

EAB Positivt Arbetsskydd
Tel 0382-21450, fax 214 55, bil 0102-65 27 77

Danska gödselbehållare kollas med flyg

I Danmark måste alla gödselbrunnar ha tak
eller flytande skydd mot lukt och ammoni-
akläckage. Myndigheterna i flera kommuner
har nu börjat använda flyg för att övervaka
att brunnarnas flytande lukt- och ammoniak-
skydd fungerar. Flera tusen gödselbrunnar
ska fotograferas från luften.

Slakt		KLS	11
Slakt		SLP	23, 32
Slakt		Sydkött	7
Smågrisvärmare	värmelampor	Bole	3
Snickerier	dörrar, fönster	Getinge Snickeri	9
Spalt	betong-	Stallbyggen	15
Spalt	plast-, MIK	Stallsystem	21
Spannmålsluftning	luftningsspjut	Y-Te	23, 31
Spannmålstork	Samle pelartork	Y-Te	23
Strömedel	torv	Råsjö Torv	7
Stålbbyggnader		LR-System	19
T			
Tandslip	Pigmatic	Bole	3
Transportörer	Flex 90, System 100	Rotage	5
Transportörer	Sysem 100 A	Rotage	5
Tvättrobot	Clever Cleaner	Ramsta Robotics	4
U			
Utfodringar	blöt-	NOJ Serviceverkstad	19
Utfodringar	Daltec	Stallsystem	21
Utfodringar	torr, blöt	Funki AB/NOJ	13
Utfodringar	torr-	Simia	32
Utfodringar		Stallbyggen	15
Utgödslingar	Hydrodiox tryck-	Tuna	5
Utgödslingar	skrap/hydraulisk	Harry Johanssons	15
Utgödslingar	Tuna-spelet	Tuna	5
Utgödslingar		Siko	21
Utgödslingar		Stallbyggen	15
Utgödslingar		LR-System	19
Utgödslingar		Simia	32
Utställning	Elmia Lantbruk	Elmia	31
V			
Vatten till grisar	bitventiler	Bole	3
Vatten till grisar	kopp, Drink-O-Mat	Groba	11
Vatten till grisar	ventiler, skålar	jalmarson	32
Ventilationstvätt		Ergo Miljö	15
Ventilation	fläktar	Animek	15
Ventilation	frekvensreglerad	Madsorask	21

Jag vill prenumerera på GRIS t o m 2004

☐ 190 kr inkl moms 10,75 kr.

Lantmännen bör betala hela salmonellanotan, anser Jordbruksverket

Lantmännen är beredd att ta på sig en del av skulden för salmonellaspridningen från foderfabriken i Norrköping, den del som inte salmonellaförsäkringar och andra försäkringar ersätter. Jordbruksverket anser att Lantmännen ska betala hela notan.

-Vi har olika åsikter och det ser ut som om Jordbruksverket låter ärendet gå till domstol, säger Lantmännens foderchef Reinhold Svensson. Jordbruksverket vill tillämpa skadeståndslagstiftningen och vi anser att zoonoslagstiftningen ska gälla, säger han. Vi har levererat det salmonellasmittade fodret, så långt är det solklart. I den frivilliga salmonellaförsäkringen framgår dock, anser vi, att försäkringen ska träda in om någon drabbas av salmonella.

-Det kan få stora följder för foderindustrin i framtiden och även griskärlingen (som i slutändan får betala ev försäkringar som krävs) om staten kan besluta om långtgående åtgärder, samtidigt som staten inte tar på sig några kostnader för de åtgärder som man beslutar, menar han.

Om inte Lantmännen och Jordbruksverket kommer överens, kan en slutuppgörelse i värsta fall dröja flera år.

Grisköttförsäljningen slår rekord i Norge

De två senaste åren har norrmännen ätit 10 000 ton mer griskött än tidigare och närmar sig så smått de övriga nordiska länderna. I fjol såldes 105 000 ton griskött, vilket blir 24 kg per person. (Sverige och Finland 35 kg). Om ökningen fortsätter väntas konsumtionen i Norge bli 30 kg 2010.

Perstorp Ättika

- Ättika är en effektiv pH-sänkare till blötutfodring av grisar.
- Smakligheten höjs medan tillväxten av bakterier hämmas.
- 2 - 3 liter 60 % kemisk ren ättika per ton blandat foder.

Perstorp

Perstorp Specialty Chemicals AB

Telefon 0435-38 000

LUFTNINGSSPJUT

Lufta spannmålen!

Om din spannmål redan är lagrad, och ventilationen och kylningen från befintliga system är otillfredsställande, kan värme lätt bildas. Då kan värmebildningen rättas till mycket snabbt med **SAMLE Luftningsspjut**.

Skruva bara ned den 2,4 m långa sonden i det berörda området för att kyla spannmålen.

Y-TE AB, Ekarps Gård, 274 92 Skurup
Tel 0411-53 69 00 Fax 0411-53 69 05
www.y-te.se info@y-te.se

SAMLE
SILOSYSTEM

MÖT DAGENS OCH MORGONDAGENS LANTBRUK.

Välkommen till Elmia Lantbruk Djur & Inomgård

I Jönköping den 22-25 oktober 2003.

Årets tema är inomgårdsmekanisering och animalieproduktion.

Onsdag 22/10 kl. 10.00-17.00 Fredag 24/10 kl. 09.00-17.00
Torsdag 23/10 kl. 09.00-17.00 Lördag 25/10 kl. 09.00-16.00

Elmia LÄS MER PÅ WWW.ELMIA.SE/LANTBRUKINOMGARD

SLP

Box 844
251 08 Helsingborg
Tel 042-17 54 00
Telefax 042-17 54 43

Bättre bedömning av
slaktmognad med

VÄRDEMÄTAREN™

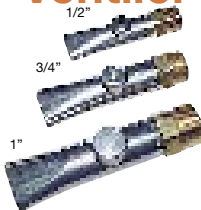
Beställ den hos PIGLINER
Annebergs Gård, 661 92 SÄFFLE
Tel 0533-181 31 Fax 181 21 Mobil 070-678 17 71

www.pigliner.com

**SOJALL
GÖDSELPULVER**
Med garanti

Ladugårdsinrede i Jung AB
535 92 Kvänum
Tel 0512-211 10 Fax 0512-212 19

Ventiler och tillbehör för vatten till svin

- * Serie standard - bit- och trågventiler
- * Serie super - för extra mycket vatten
- * Serie ställbara - för olika vattentryck
- * Bitknappsventiler - minimalt spill, hygienisk
- * Drickskålar - Drick-O-Mat

Kolla vårt stora urval och våra priser!

jalmarson **STINGY**

Skjulstagatan 10, 632 29 Eskilstuna
Tel 016-12 04 15 Fax 016-12 04 18

**Med OREGO-STIM
är smågrisarna
friska och
har god
aptit**

OREGO-STIM® fodertillskott

Ecopharm of Sweden, Pipersgatan 32, 112 28 Stockholm
Tel/fax 08-650 18 88 Mobil 070-453 56 68
ecopharm@ecopharm-sweden.com

Ecopharm of Sweden

SIMIA – Din totalleverantör till grisstallet

Enhetsbox

Blötfoderanläggning

Slaktsvinsbox

Flexibelt inredningssortiment

Vårt stora sortiment boxinredningar är lätta att anpassa till Dina behov. Välj stål kombinerat med betongskivor eller plastskivor, rostfritt eller aluminium.

Vi anpassar inredningen så att den blir så "rostfri" som möjligt. Du får en inredning med lång livslängd. Kvalitet som håller!

Noggrann blötfodring

Datamix är marknadens mest noggranna blötfodring av de som testats och har individuell kontroll på varje foderventil. Tydlig redovisning av foderkomponenter.

Multifeeder med enkla överskådliga bilder i dator med Windowsmiljö.

Kvalitetsfoder

Gör ditt eget foder i torrfoderblandare eller via blötfodringen. Dator styr skivkvarnen till önskad foderstruktur. Hög kvalitet, lägre pris, alltid färskt foder!

Service

Heltäckande service, alla dagar.

SIMIA inredning • ODIN utgödsling • SVEA ventilation • DATAMIX utfodring

I samarbete med
byggplant

ETT LANTMÄNNERFÖRETAG

Lokalkontor:
Bergkvara 0486-202 05
Halmstad 035-583 32
Hammenhög 0414-44 03 00

Norrköping
Strängnäs
Trollhättan
Ängelholm

011-741 28
0152-400 17
0520-44 41 34
042-690 06

SIMIA AB

593 95 Västervik • Tel 0490-401 00 • Fax 0490-400 70 • www.simia.se

Ingår i Sveaverken-gruppen

Gris nr 7 2003